

obzornik

glasilo delovne organizacije

Delati več in bolje

LETOŠNJE GOSPODARJENJE IN PRIHODNJE NALOGE

Za nami je spet eno leto. Ko se ozremo na to prehojeno leto, ko seštevamo dobro in slabo, uspešno in neuspešno, moramo biti nekako vseeno zadovoljni. Kakorkoli kritično ocenjujemo stanje, naš položaj, v katerem smo sedaj, v katerega smo zabredli, gre vendarle odkrito in pošteno priznati, da je tisto, kar je bilo letos storjenega v najširšem smislu in obsegu, gotovo vredno določenega priznanja.

Pri tem je treba upoštevati stanje in razmere, ki so bile ob koncu leta 1982 in na začetku leta 1983. Naša zunanja zadolženost, omejevalni ukrepi gospodarske politike (uvoz, razpoložalna pravica z devizami), omejevalni ukrepi kreditno monetarne politike, težave pri zagotavljanju re-produkcijskih materialov, zamrznjene cene našim proizvodom (razen ivernih plošč) do konca julija, kronično pomanjkanje obratnih sredstev, rast cen in življenjskih stroškov in še bi lahko naštevali — vse to so bili okviri za naše gospodarjenje.

VRSTA LASTNIH TEŽAV

V Brestu pa nas še posebej pesti nekaj izrazito težkih resnic: dotrajanost in zastarelost strojne opreme v večjem delu naših pohištvenih temeljnih organizacij; za organizacijo in učinkovitost dela je pre malo narejenega; v notranji in zunanji kooperaciji so še velike rezerve; odgovornost za sprejete obveze — roke, kvaliteto in drugo — je še premajhna; likvidnostne težave, vse vrste stroškov, posebno za obresti, nam vrtoglavo rastejo; in ne nazadnje, odplačila deviznih in dinarskih obveznosti so bila še vedno resno prisotna. Poleg tega so še vprašanja razvojnih razsežnosti in naših energetskih zmogljivosti. Posebej bi rad omenil dejstvo, da pri osebnih dohodkih že močno zaostajamo, kar gotovo ne vpliva preveč spodbudno na večjo storilnost oziroma produktivnost.

IZVOZ — NAŠA NUJA

Izvoz je tudi v preteklem letu pomenil eno izmed najresnejših in naodgovornejših nalog. Tako visokega izvoza, kot smo ga načrtovali, ne bomo v celoti dosegli, bomo pa presegli rekordno leto 1982, česar gotovo ne gre zamenjati.

V nekaterih temeljnih organizacijah bo izvozni načrt močno presežen, v drugih pa bo precej pod planom. Najbolj zaostajamo v Tovarni pohištva Cerknica, kjer se srečujemo še z resnejšimi težavami — padanjem fizičnega obsega proizvodnje in z izgubo. Ob tem so poleg solidarnosti in vza-

jemnosti v okviru temeljnih organizacij Bresta nujni zelo resni programski, organizacijski, razvojni in tehnološki posegi, pa tudi kadrovske osvežitve povsod tam, kjer dogovorjenih nalog niti po kvaliteti niti po času ne uredničujejo dovolj učinkovito.

Tudi v Jelki in na Gabru sta nujni večja mobilizacija in odgovornost strokovnih kadrov. Jasno moram povedati: na lovorikah stare slave se ne da dobro živeti! Še posebej, če je bila ta slava dosežena na konjunktornem, s krediti podkrepjenem domačem trgu!

TUDI USPEHI

Opozoriti pa moramo tudi na dobre dosežke kolektivov temeljnih organizacij Masive, Žagalnice, Tapetništva in Mineralke. Masiva močno presega plan izvoza, pri čemer ustvarja sorazmerno dober dohodek, Žagalnica z dobro organizacijo proizvodnega procesa presega načrtovani dohodek, Tapetništvo se je izkopal iz težav v preteklih letih in doseglo v programskem in dohodkovnem pogledu dobre rezultate. Gotovo pa smo lahko vsi zadovoljni, da je kolektiv Mineralke iz začetnih izgub ustvaril pozitiven rezultat, kar je osnova za še uspešnejši prodor naših negorljivih plošč v ladjedelništvo, gradbeništvo in še kam.

Ko bomo obravnavali zaključni račun za leto 1983, ocenimo vse naše dobro in tudi slabo! Za to imajo delavci temeljnih organizacij dolžnost in pravico.

KAKO V PRIHODNJE?

V leto 1984 vstopamo nekako bolj opogumljeni, če pomislimo na leto dni nazaj.

Dva temeljna vzroka za ta optimizem bom omenil:

Prvi je ta, da je sprejet dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ki v svoji temeljni usmeritvi opredeljuje stabilizacijo kot samoupravno socialistično tržno gospodarstvo ob odgovornosti organizacij združenega dela za lasten in celoten družbeni razvoj prek samoupravljanja v združenem delu, in v družbi prek delegatskega sistema, kar ni niti birokratsko-administrativna niti

liberalistično-stihijska smer. Kot vemo, so v federaciji, republikah in občinah ustanovljene komisije za uresničevanje stabilizacijskega programa. Glavne naloge pa seveda čakajo združeno delo. Združeno delo pa bo uspešno le tedaj, če mu bo gospodarska politika dovoljevala vso samoupravno in poslovno življenjsko moč, ne pa ga utesnjevala v administrativne okvire.

Drugi vzrok optimizmu pa je oživiljanje gospodarskih gibanj v razvitem svetu, kar daje možnost za večji in uspešnejši prodor jugoslovanskega gospodarstva v svet — torej tudi prodor Bresta.

IN KAKO NA BRESTU?

Ker še nimamo v celoti znanih vseh kazalcev družbenega in gospodarskega razvoja za leto 1984, je tudi načrtovanje v naši delovni organizaciji nekoliko v zamudi in okrnjeno. Zato v tem trenutku govorimo lahko le o izhodiščih plana.

Kot prvenstveno nalogo si zastavljamo, da se proizvodnja v fizičnem obsegu ponovno stabilizira in se vsaj za 3,5 odstotka poveča, predvsem na račun končnih izdelkov ploskovnega pohištva in deloma masivnega pohištva. Večjih strukturnih sprememb v korist masive pa v naslednjem letu brez nekaterih vlaganj v tehnologijo ni mogoče pričakovati.

Srečno 1984

Izteka se spet eno leto in spet je to čas hotenih in nehotenih soočanj s seboj ter z življenjem in delom v širši družbeni skupnosti.

Ne kaže na tem mestu pisati o težavnih gospodarskih razmerah, s katerimi smo se otepali vse leto, o uspehih in spodrsjlajih; dovolj smo o tem brali in slišali v sredstvih javnega obveščanja in — upam, da dovolj celovito — tudi v našem glasilu, obenem pa smo jih neposredno sami podoživljali.

Če smo iz meseca v mesec poskušali v našem glasilu (bliža se že častitljivi 200. številki!) sproti obveščati o vseh najpomembnejših dogajanjih v ožjem delovnem okolju, je novoletna številka vsebinsko zastavljena kot nekakšen celovit obračun našega celoletnega dela in prizadevanj. Upam, da smo uspeli kritično oceniti tudi slabosti, predvsem pa pozvati k še bolj prizadevnemu delu za boljše gospodarjenje v prihodnjem letu, ki vsekakor ne bo lahko.

Tudi novoletna priloga je zastavljena podobno in s podobnim namenom. Letos je to UKREPNIK — v znamenju letošnjega leta, ko so ukrepi kar deževali — od zveznih do Brestovih in družinskih; zato bo tudi morebitni nasmeh ob branju verjetno precej trpek.

Sicer pa si krepko stisnimo roke z iskreno željo, da bi bilo prihodnje leto srečno, delavno in uspešno!

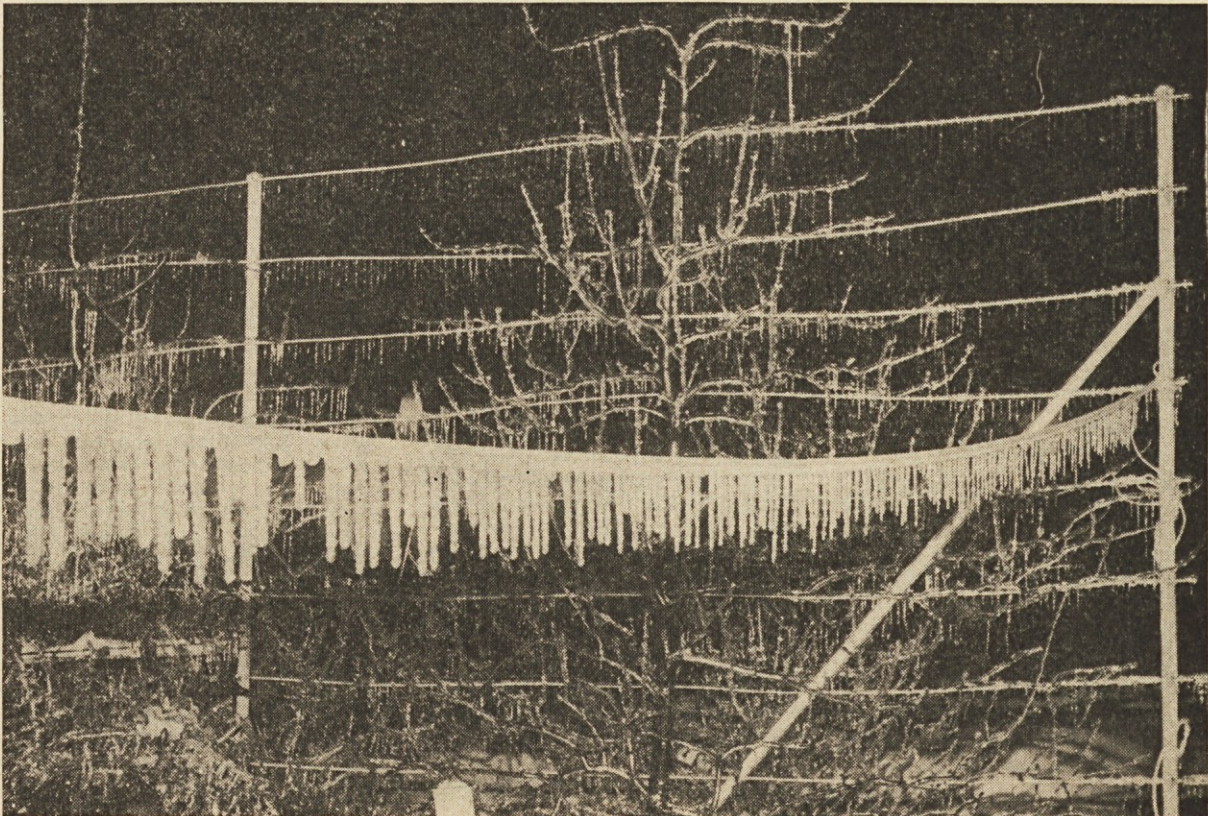
Urednik

Proizvodnjo žaganega lesa in ivernih plošč moramo zadržati na sedanjem obsegu, proizvodnjo negorljivih plošč pa povečati skladno z večjim povpraševanjem doma in na tujem.

Tudi v naslednjem letu bo imel izvoz v strukturi naše proizvodnje pomembno mesto, saj se približujemo 30 odstotkom glede na celoten prihodek ter med 35 in 40 odstotkom v eksterni realizaciji. Seveda je to nominalno, glede na rast cen na domačem trgu in tečaje tujih valut.

Prodaja na domačem trgu se — gledano z vidika strukture vse prodaje v Brestu — ne bo povečevala. Glede na spremenjeno usmeritev potrošnje — kupne moči — na druga področja (elektrika, goriva, hrana, stanovanja), je treba pričakovati rahlo upadajoče povpraševanja po dobrinah trajnejšega značaja kot je pohištvo.

Načrtujemo, da se bosta celotni prihodek in dohodek povečala za med 40 in 50 odstotki glede na inflacijo oziroma gibanje cen. (Konec na 2. strani)

Zaostajamo za zastavljenim

URESNIČEVANJE NAŠEGA SREDNJEROČNEGA NAČRTA

Po naši metodologiji in zastavljenih rokih bi morala priprava našega letnega plana za 1984. leto iti h koncu. Vendar so se pri načrtovanju pojavile večje težave v temeljnih organizacijah, ki proizvajajo ploskovno pohištvo. To pa zahteva iskanje novih rešitev in istočasno tudi daljši rok za izdelavo in sprejem letnega plana.

Ena izmed podlag za sestavo letnega plana je tudi naš srednjeročni načrt za obdobje 1981-85. Da nam bodo bolj razumljive težave pri sestavi letnega plana, je prav, da pogledamo, kako uresničujemo naš srednjeročni načrt.

Čeprav smo že pri izdelavi srednjeročnega načrta predvideli boljše poslovanje predvsem na kvalitativnih dejavnikih in na večjem vključevanju v mednarodno delitev dela, pa so se v teh letih gospodarske razmere v širši družbeni skupnosti zaostrije bolj kot smo predvidevali. To je narekovalo oceno o uresničevanju naših srednjeročnih planskih dokumentov že na začetku leta 1982.

Tedaj smo ugotovili, da na večini področij (razen pri družbenem proizvodu in osebnih dohodkih) naše zastavljene cilje uresničujemo. Letos pa smo šii v spremembo srednjeročnega načrta na področju naložb (več o tem smo že pisali).

Tokrat si oglejmo, kako v posameznih letih in kako v celotnem dosedanjem obdobju uresničujemo naš srednjeročni načrt. Podatke za celotno delovno organizacijo je moč videti v tabeli. Posebej je treba poudariti, da velja za leto 1983 le ocena.

DRUŽBENI PROIZVOD IN PROIZVODNJA

Čeprav smo v srednjeročnem načrtu predvideli ugodno rast, pa že vsa tri leta beležimo realen padec družbenega proizvoda. Izredno visok padec je bil v letu 1981, delno tudi zaradi visoke startne osnove v letu 1980. Nekoliko nižji padec beležimo v letu 1982, za leto 1983 pa ocenjujejo zonet velik padec.

V zadnjih dveh letih se je realno zmanjšala tudi proizvod-

nja, kar močno vpliva na padec družbenega proizvoda. Gibanje družbenega proizvoda je namreč odvisno od celotnega naraščanja prodaje in od razmerij med cenami surovin in repromaterialov ter cenami končnih izdelkov. Možnost za prodajo pa na dolgi rok omejuje proizvodnja. Gledano kratkoročno (eno leto) pa poleg proizvodnje vplivajo tudi zaloge. Zaloge so v letu 1981 porasle, v letu 1982 pa padle.

Za občuten padec proizvodnje v zadnjih dveh letih je več vzrokov. Zavesno smo zmanjšali proizvodnjo v Mineralki zaradi prilagajanja tržišču, posebno v letu 1982. Prav tako se je zmanjšala proizvodnja ivernih plošč, še posebno oplemenitenih, v letu 1982, zaradi težav pri oskrbi z uvoznimi laminati. Predvsem pa gre za zmanjšanje proizvodnje v pohištvenih temeljnih organizacijah, kar je še posebej izrazito v letu 1983.

Osnovni razlogi so predvsem v izvozu. V letu 1982 smo se zaradi recesije preusmerili z ameriškega na zahodnoevropski trg, kar je imelo za posledico izredno razdrobljenost serij. To se je nadaljevalo tudi v letu 1983, s tem, da je močno naraslo tudi število novih proizvodov. Ne nazadnje pa moramo omeniti tudi težave in zastoje zaradi slabe oskrbe.

Padec družbenega proizvoda pa je posledica tudi

— izrednega povečanja izvoza ob že tako visokem deležu in s tem manjše dohodkovnosti;

— preusmeritve z ameriškega na evropsko tržišče (razmerja med valutami);

— manjše in preusmerjene kupne moči;

— nesorazmerne rasti cen končnim proizvodom in reprodukcijskim materialom in tako naprej.

Padec družbenega proizvoda na delavca in proizvodnje na delavca pa sta zgolj posledica že opisanih razlogov.

IZVOZ

Kljub temu, da izvoz povzroča zmanjševanje družbenega proizvoda, pa je za nas eksistenčna nužnost. Poudariti moramo, da je v zadnjem letu postal izvoz tudi dohodkovno zanimivejši, vendar še ne tako kot prodaja na domačem trgu.

Iz podatkov vidimo, da smo si že v srednjeročnem načrtu postavili izredno veliko povečanje izvoza. Dejstvo pa je, da to tudi uresničujemo in celo presegamo.

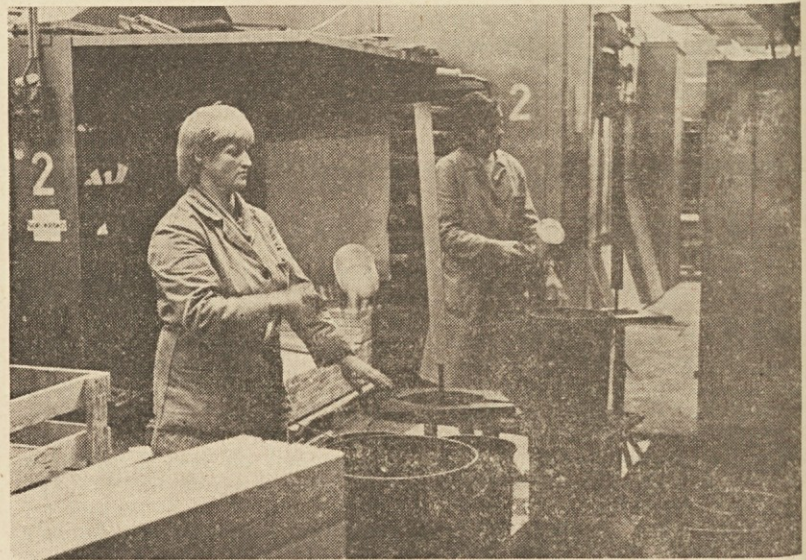
Gibanje po posameznih letih je nekoliko različno; posebno visok skok beležimo v letu 1981. Nekoliko pod načrtovanim je v letu 1982, kjer pa je opazna razlika v strukturi, saj se je na konvertibilno področje povečal kar za 21,6 odstotka. Za leto 1983 ocenjujemo rast skupnega izvoza približno enako kot v letu 1982, nekoliko nižja pa je rast izvoza na konvertibilno področje, deloma tudi zaradi visoke osnove iz leta 1982.

Seveda je gibanje izvoza, pa tudi sami deleži, po temeljnih organizacijah različni.

ZAPOSLENOST

S srednjeročnim načrtom smo opredelili zelo majhno rast števila zaposlenih in sicer predvsem na račun proizvodnje ognjeodpornih plošč, ki je normalno stekla šele z letom 1981, delno pa tudi na račun razširitve lastne maloprodajne mreže.

Iz podatkov pa vidimo, da je število zaposlenih v letu 1981, pa tudi 1982 padalo. Za leto 1983 pa ocenjujemo, da bo število zaposlenih nekoliko poraslo, predvsem zaradi zahtev v proizvodnji. Prilagajanje proizvodnje trgu in izpolnjevanje izvoz-

Iz TOZD Pohištvo — luženje elementov

nih načrtov namreč zahteva tudi dodatno zaposlovanje.

OSEBNI DOHODKI

V vseh letih tega srednjeročnega obdobja beležimo tudi padec realnih osebnih dohodkov. V srednjeročnem načrtu smo sicer predvideli triodstotno letno rast realnih mesečnih neto osebnih dohodkov na zaposlenega, vendar ob hkratnem drugačnem gibanju ostalih kazalcev, predvsem proizvodnje in družbenega proizvoda. Zavedati se moramo, da so osebni dohodki najbolj odvisni prav od družbenega proizvoda. Torej je ob takšnem padanju družbenega proizvoda razumljivo tudi padanje realnih osebnih dohodkov. Se posebno izrazit padec pa bo, tako ocenjujemo, letos.

Na gibanje osebnih dohodkov je vplivalo tudi družbeno usmerjanje razporejanja dohodka in sredstev za osebne dohodke v vseh letih srednjeročnega obdobja. To pomeni, da je višina

osebni dohodkov odvisna od rezultatov gospodarjenja. Torej moramo izboljšati rezultate poslovanja, povečati proizvodnjo, ublažiti padec družbenega proizvoda in s tem tudi osebnih dohodkov.

Naj dodamo, da realni osebni dohodki padajo tudi drugod, vendar nekoliko manj, ker je manjši tudi padec družbenega proizvoda.

Lahko torej ugotovimo, da delno zaostajamo za zastavljenimi cilji in sicer v vseh letih srednjeročnega obdobja, vendar v letu 1983 (po oceni) še nekoliko izraziteje. Izrednega pomena je, da dosegamo in celo presegamo zastavljene stopnje rasti v izvozu, za kar so potrebni izredni napor. Iz podatkov lahko tudi sklepamo, da se pogoji za gospodarjenje iz leta v leto zaostrojujejo. Ugotovitve o uresničevanju srednjeročnega načrta pa pomenijo naš kažipot za naprej, saj sta preteklost in sedanjost osnova za načrtovanje prihodnosti.

M. Širaj

KAZALEC	Povprečna realna letna stopnja rasti				
	sred. plan	leto 1981	leto 1982	ocena izpolnitve 1983	ocena izpolnitve 1981-1983
PROIZVODNJA	2,8	2,6	- 6,5	- 5,5	- 3,2
DRUŽB. PROIZVOD	3,2	-26,2	- 5,0	-14,6	-15,7
IZVOZ SKUPAJ	11,8	24,2	+ 8,3	+ 9,0	+13,6
IZVOZ					
KONVERT.	11,8	12,8	+21,6	+ 5,6	+ 13,1
ZAPOSLENOST OD NA	0,2	- 0,8	- 1,5	+ 0,5	- 0,6
ZAPOSLENEGA	3,0	- 7,8	- 3,5	-14,4	- 8,7
DRUŽB. PROIZVOD NA DELAVCA	2,8	-18,9	- 3,5	-15,0	-12,7
PROIZVODNJA NA DELAVCA	2,3	2,7	- 4,8	- 6,4	- 2,9

Delati več in bolje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predvidevamo, da bi osebne dohodke nominalno povečali za 25 do 30 odstotkov ob tem, da upoštevamo za približno 1,3 odstotka večje število zaposlenih, deloma spremenjeno strukturo zaposlenih in naše rezultate v letu 1984.

Na področju investicijskih vlaganj predvidevamo rekonstrukcijo masivne proizvodnje, rekonstrukcijo vhoda surovin, modernizacijo proizvodnje za izvozne programe, proizvodnjo za širinsko lepljenje in obnovitev sušilnic ter nadomestitev opreme.

Skupna vrednost teh naložb znaša po sedanjih cenah 18 milijard starih dinarjev; od tega je lastnih sredstev 50 odstotkov, ostalo pa naj bi prispevali sovlagatelji ter tuji in domači krediti.

V celoti je še nerešena finančna konstrukcija za predvidene posege v tovarni pohištva Cerknica, ker sedanjí tuji partner še ni dal trdnega odgovora in zagotovila o naložbi ali kreditu.

VEČ IN BOLJE DELATI

To je samo nekaj smeri in poti, po katerih bomo hodili v prihodnjem letu. Iz omenjenih dejstev in tudi sicer iz tega, kar ve vsak izmed nas, nam ne bo težko izluščiti osrednjega vprašanja: kam usmeriti naša prizadevanja in naše delo, istočasno pa tudi odgovoriti: več in bolj delati na vsakem delovnem mestu, gospodarstvo ravnati na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti — bodisi doma bodisi v tovarni, na delovnem mestu.

Pričakujemo manj papirnate vojne, manj nepotrebnih in neplodnih sestankov; tisti, ki pa bodo, morajo biti dobro pripravljene, odgovorni in z jasnimi sklepi: kaj, kako in kdaj! Sedaj, ko smo izvolili nove organe upravljanja, delavske svete in druge organe, pokažimo, da ima pošten in priden delavec tudi pošteno besedo!

V novem letu ne bo lahko. Samo skrajno delavni, odgovorni, dosledni in z jasno perspektivo o razvoju in delu v vsakem delovnem okolju bomo lahko prebrodili hude težave. Zato ni odveč znana parola: v slogi je moč!

Ob tem resnem, če ne težkem položaju, v katerem smo, se ni odveč spomniti še na nekaj: za vse nas je značilno, da smo prežeti s kritičnostjo. Veliko preveč godrnjamo, neučakani smo, slabostim in napakam dajemo veliko večjo težo, kot pa doseženim uspehom. Nekateri pravijo, da se v tem pogledu ne bomo nikoli spremenili. Toda ob tem je treba reči: če že kritiziramo, dajmo upravičeno, pokažimo pojave naravnost in dostojanstveno; obenem pa moramo sprejeti na svoja pleča del dela ter z lastnim zgledom in prispevkom pomagati stvari spremeniti, ne pa si po kritiki umiti roke. Ne pozabimo torej znane ljudske modrosti, ki pravi: lahko je kritizirati, težko je delati in ustvarjati.

Ob koncu bi rad zaželel vsem delavcem in upokojencem Bresta veliko osebnega zadovoljstva in zdravja ter delovnih uspehov v letu 1984.

Tone Kraševc

Odslej tesnejše sodelovanje

USTANOVljena PLANSKO POSLOVNA SKUPNOST GOZDARSTVA IN LESARSTVA NOTRANJSKE

Decembra so pooblaščen predstavniki Gozdnega gospodarstva Postojna, Javorja, Lesonita, Novolita in Bresta slovesno podpisali samoupravni sporazum o združitvi v plansko poslovno skupnost gozdarstva in lesarstva Notranjske.

Priprave na to dejanje so bile žive že dalj časa — ob pobudah in usklajevanju medobčinske gospodarske zbornice v Postojni. Sodelovanje med omenjenimi delovnimi organizacijami je bilo plodno in večstransko tudi že do sedaj. Zanj so značilni skupni interesi partnerjev in njihova medsebojna odvisnost na več področjih poslovanja.

Cilji, ki so narekovali ustanovitve planske poslovne skupnosti gozdarstva in lesarstva Notranjske, so dolgoročni in širši. Gre za usklajeno, predvsem pa gospodarsko upravičeno načrtovanje prihodnjega razvoja vsake članice posebej in vseh skupaj. Pri tem je nujno treba upoštevati sedanje zmogljivosti teh delovnih organizacij.

Lesonit, Javor, Novolit in Brest so življenjsko zainteresirani za trajnost in kvaliteto lesne proizvodnje. Ob tem se zavedajo pomembnosti racionalnega izkoriščanja lesa in hkrati potrebe po najvišji stopnji oplemenitenja lesne surovine. Po drugi strani so gozdarji nosilci količinske, kakovostne in predvsem trajne gozdne proizvodnje.

Vsi skupaj pa smo zainteresirani za rast skupnega prihodka in dohodka in ob tem za najbolj smotrno ovrednotenje končnega izdelka na domačem in tujem trgu. Ne nazadnje gre tudi za usklajevanje pri načrtovanju novih proizvodnih programov, da

bi se izognili podvajanju proizvodnje.

Podpisani samoupravni sporazum zavezuje podpisnike za usklajevanje dela tudi izven proizvodnega, razvojnega in komercialnega področja, v prid racionalnih rešitev in zmanjševanja stroškov.

Kot so ob podpisu sporazuma poudarili nekateri prisotni, so se s tem aktom še bolj odprla vrata medsebojnemu zaupanju in višji stopnji v načinu razmišljanja. Sporazum predstavlja dobro osnovo za še tesnejše medsebojno povezovanje v notranjski regiji. Vendar pa to ne sme pomeniti zapiranja do ostalih področij. Ustanovitev planske poslovne skupnosti naj bi predstavljala novo spodbudo za odkrivanje notranjih rezerv, večanje produktivnosti in boljšo organiziranost. Ne nazadnje naj to pomeni tudi višjo stopnjo medsebojne solidarnosti.

Plansko poslovno skupnost so ustanovili pomembni nosilci gospodarskega razvoja treh sosednjih občin. Njeni člani so veliki lesarski proizvajalci v naši regiji, pomembno mesto pa imajo tudi v slovenski lesni predelavi sploh. Zato je za prihodnji razvoj gospodarstva v regiji, pa tudi v širšem smislu, še kako pomembno, da bomo izhodišča in načela sporazuma odgovorno uresničevali tudi v neposrednem življenju in delu.

D. Mazij

Vse večje sodelovanje

POSVET O ODNOSIH V SOZD SLOVENIJALES

SOZD Slovenijales je od svoje ustanovitve leta 1974 pa do letos dosegla pomembne razvojne in poslovne uspehe. Zastavljeni cilji združevanja so živi tudi danes in jih je treba še naprej dopolnjevati. Večina ciljev je trajnega pomena. Kljub težavam predstavlja SOZD Slovenijales zgleden primer povezovanja delovnih organizacij z različno stopnjo tehnološke in organizacijske razvitosti, katerih sodelovanje naj temelji predvsem na skupnih gospodarskih interesih.

To je le nekaj ugotovitev akcijske konference družbenopolitičnih organizacij SOZD Slovenijales, katere namen je bil, oceniti uresničevanje ciljev samostojnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo. Konferenca je strnila ocene, ki so jih pripravile posamezne članice, in sprejela usmeritve za prihodnje izvajanje ciljev združevanja.

Po uvodnih besedah Ivanke Korenč, koordinatorice OO ZK SOZD Slovenijales, ki je strnila omenjene ugotovitve članic, je obširnejšo oceno prispeval predsednik poslovnega odbora Drago Petrovič. Med drugim je dejal:

»SOZD Slovenijales je v svojih desetih letih pokazala veliko življenjsko moč. Samo celotni prihodek je narasel od 8,2 milijarde din v letu 1974 na 66 milijard din v letu 1983, dohodek pa od 2 na 12 milijard din. Lastni izvoz pa je porasel od 7 na skoraj 60 milijonov dolarjev letos.

Izpeljanih je vrsta investicij in rekonstrukcij, posebno na področju polfinalne proizvodnje, zgrajeni so prodajni saloni in veleprodajna skladišča. Ustanovljena so nova predstavništva in podjetja v tujini, ki prispevajo k naši trajni izvozni usmeritvi. Sedaj izvažamo že 26 odstotkov vrednosti naše proizvodnje, v kateri je več kot dve tretjini končnih izdelkov. Struktura izvoza nam omogoča vse višje neto devizne učinke, saj je izvoz že trikrat večji od uvoza. V jugoslovanskem izvozu je SOZD Slovenijales na 28. mestu, v slovenskem pa na 5. mestu. Po neto deviznem učinku smo na 2. mestu v Sloveniji in na 5. mestu v Jugoslaviji. Naš izvoz znaša 400 dolarjev na zaposlenega, medtem ko je povprečje slovenske proizvodnje za 1500 dolarjev manjše.

SOZD Slovenijales ima danes 24 članic in nad 15.000 zaposlenih. Ime firme je znano po vsej državi in le na redkih področjih v svetu nismo prisotni. To je naša izkaznica in dokaz, da v širšem prostoru že nekaj pomenimo. Je poudaril Drago Petrovič. Zatem je opozoril na to, da so cilji združevanja, sprejeti 1980. leta, zastavljeni dolgoročno in jih danes lahko ocenjujemo ne le glede na stopnjo uresničitve, temveč tudi glede na gospodarske razmere, v katerih jih uresničujemo. Ni težko ugotoviti njihove aktualnosti, ki je nesporna, bolj gre za potrebo po njihovem pospešenem uresničevanju, zato se članice ne smejo zapirati v ozke podjetniške okvire. V dosežanjem razvoju smo dosegli že

vrsto uspehov, pa tudi negativnih primerov, ki kažejo na to, da se potreba po SOZD pri nekaterih članicah še vedno kaže v tem, kaj je SOZD storil zanje, in ne, kaj so same prispevale k povezovanju in utrjevanju medsebojnih odnosov. Preseči to stanje pomeni našo stalno skupno nalogo.

V obsežni razpravi so prisotni povedali svoje izkušnje pri uresničevanju ciljev združevanja, pa tudi nekatere kritične pripombe. Precej jih je poudarilo, da bo potrebno še več pozornosti posvetiti izpolnjevanju dogovorjenega plana, združevanju sredstev za skupne projekte, povezovanju z gozdarstvom ter delitvi dela članic na posameznih področjih. Odnosi med trgovinsko in proizvodnimi organizacijami na osnovah skupnega prihodka še vedno niso oblikovani. Bistvenega premika, razen primera SPC Črnuče, še nismo storili. Zato bo potrebno iskati nove poti za večje dohodkovno povezovanje, pose-

bej pri pokrivanju skupnega rizika, in izrabiti možnosti, ki jih bo nudilo novo skladišče v Črnučah. Poleg razvoja maloprodajne mreže je naša trajna naloga večanje izvoza. Za delo v tujini pa potrebujemo višje oblike združevanja članic, sposobne ljudi, finančna sredstva, predvsem pa usklajen nastop na tujih tržiščih.

Združevanje sredstev na ravni SOZD naj bi poleg sprejetega prednostnega reda (interna banka, razvojni institut, razvoj lesno obdelovalnih strojev) predstavljalo nove vsebinske okvire pri skupnem oblikovanju poslovne politike.

Več pozornosti bi morali nameniti tudi dejavnosti mladih, počitniški dejavnosti, krepitvi delovanja družbenopolitičnih organizacij in športu, čeprav je na tem področju že veliko narejenega.

Posebna delovna skupina, ki je spremljala razpravo, je pripravila nekatere ugotovitve in priporočila, ki jih naj članice v svojih organih upravljanja in družbenopolitičnih organizacijah obravnavajo in se zavzemajo za njihovo uresničevanje. Tako bodo pripomogle tudi k uresničevanju sprejetih ciljev o združevanju v SOZD Slovenijales, ki ostajajo še naprej naša trajna naloga.

Z. Režonja

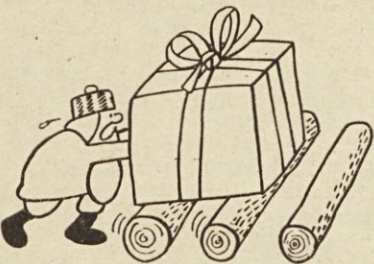
Začarani krogi nabave

Naš gospodarski položaj se iz dneva v dan zastruje, pa se tako zastruje tudi razmere na nabavnem trgu. Pogoji za nabavo posameznih materialov so čedalje težji; materialov, ki jih je bilo »včeraj« na trgu še dovolj, »danes« ni. Takšne razmere je najbolj občutila proizvodnja, v kateri za sedaj sicer še ni prihajalo do zastojev, temveč le do resnejših motenj zaradi zakasnelih dobav.

Ko ocenjujemo letošnjo oskrbo proizvodnje z materiali in surovinami, ugotavljamo, da je bila pri večini materialov še kar zadovoljiva. Oskrba s surovinami je bila normalna, tako da sta lahko obe naši žagi delali v dveh, Jelka pa nekaj mesecev celo v treh izmenah.

Slabša je bila oskrba z lesnimi surovinami za Iverko. Vzrokov za to je več; med glavnimi pa so neustrezna politika cen, zelo majhna sečnja pri zasebnikih, obveznosti za oskrbo prebivalstva z drvmi, izvoz surovin, pomanjkanje nafte, avtomobilskih gum in rezervnih delov, neredna dostava vagonov in podobno. Vse to je vplivalo na premajhno dobavo tehničnega lesa v drugem polletju, kar je povzročalo tudi občasne motnje pri proizvodnji ivernih plošč.

Velike težave smo imeli z nabavo žaganega lesa in furnirja. To so sicer domače surovine in niso vezane na uvoz, vendar jih zaradi velikega izvoza doma primanjkuje. Kvalitetnih furnirjev za domačo prodajo sploh ni in prav tako ne tudi kvalitetnega žaganega lesa. Če si bodo v prihodnje hoteli zagotoviti te surovine v ustreznih količinah in v ustrezni kvaliteti, se bo treba z dobavitelji dolgoročneje povezovati na osnovi skupnega prihodka.

Ker je domači trg iz dneva v dan slabše založen z repromateriali, se pri njihovi nabavi pojavljajo velike težave.

Dobavitelji materialov, ki jih primanjkuje, so izsiljevali višje cene ter pogojevali dobavo z devizno soudeležbo in sovlaganjem. Kljub zamrznitvi so cene vendarle naraščale prek vseh resolucijskih okvirov.

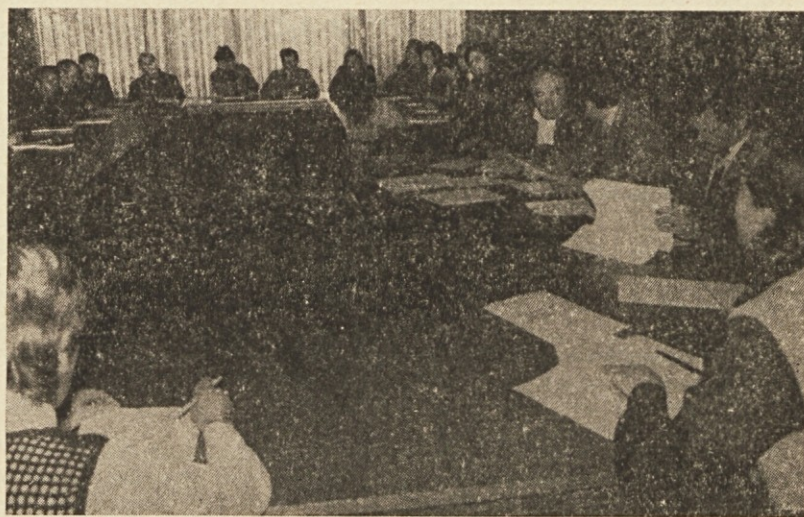
Značilni za letošnje poslovanje na nabavnem področju so tudi dodatno zaostreni pogoji zaradi naraščanja obrestnih mer.

Največ težav smo letos imeli z dobavami lesnih surovin za Iverko, lepila in iprena za Tapetništvo, žaganega lesa in kvalitetnih furnirjev. Stanje se v prihodnjem letu prav gotovo ne bo izboljšalo, zato si bo treba pri nabavi še bolj prizadevati, pravočasno načrtovati potrebe, pa tudi proizvodnja se bo morala delno prilagajati.

Nerešeno je ostalo vprašanje nabave polizdelkov iz kooperacije, saj imamo zaradi zasedenih proizvodnih zmogljivosti pri dobaviteljih velike težave z dobavnimi roki, pa tudi s kvaliteto izdelkov.

Pričakujemo, da bo prihodnje leto še več težav zaradi slabših nabavnih pogojev in zaradi kasnitev pri dobavnih rokih, pa tudi gibanje cen se predvidoma še ne bo umirilo.

J. Vidmar

Decembra so bile volitve v organe upravljanja. Na sliki: zadnja seja prejšnjega delavskega sveta DO

Naložba za večji izvoz

PRIPRAVE NA NALOŽBO V TEMELJNI ORGANIZACIJI MASIVA

Zaostrene gospodarske razmere so v preteklih dveh letih zelo skrčile obseg naložb. Tudi v naši delovni organizaciji so bila sredstva za naložbe v teh letih skromna, saj smo razpoložljiva sredstva za reprodukcijo uporabljali za odplačila visokih anuitet. Zapolten položaj se seveda terjal tudi spremembo srednjeročnega načrta naložb, kjer so prednost dobile naložbe v opremo za proizvodnjo izvoznih izdelkov.

Kljub temu, da so bila sredstva za naše naložbe silno skromna, pa vendar pripravljamo naložbo v temeljni organizaciji Masiva.

Omeniti moramo, da smo uspeli pridobiti ugoden tuji kredit za uvoz opreme od mednarodne finančne korporacije (IFC) v Washingtonu. Kredit je bil temeljni organizaciji Masiva odobren predvsem na osnovi dosedanjih, pa tudi predvidenih še povečanih izvoznih rezultatov.

Ceprav je znesek tujega kredita sorazmerno majhen (v devizah znaša 705.600 mark), pa je za nas vseeno pomemben, saj smo na tej osnovi uspeli pridobiti tudi kredit pri Ljubljanski banki-Gospodarski banki 18 milijonov dinarjev.

Osnovni namen naložbe je posodobitev opreme za proizvodnjo izvoznega masivnega pohištva. Zato smo si pri izbiri opreme prizadevali za nabavo takšne strojne opreme, ki bi se skladala s sedanjo, obenem pa dala tudi možnost za prehod na kvalitetnejšo stopnjo obdelave lesa, namenjeno predvsem ameriškega tržišča.

Ta naložba je usklajena tudi z investicijsko študijo o celotni rekonstrukciji in modernizaciji masivne proizvodnje v temeljni organizaciji Masiva, ki jo je izdelal industrijski biro iz Ljubljane in predstavlja vso njeno prvo fazo.

Pri pripravi dokumentacije za naložbo pa smo naleteli tudi na veliko težav.

Zaradi splošnega omejevanja investicijske porabe je treba za vsako naložbo dobiti soglasje v vrsti republiških ustanov. Pridobitev potrebnih soglasij pa je še

težja, če je v naložbi predviden tudi uvoz opreme. Vemo namreč, da je bil, razen nekaterih izjem, uvoz opreme v letu 1983 ustavljen. Zato smo na zadnje in najvažnejše dovoljenje za uvoz opreme od zveznega sekretariata za zunanjo trgovino čakali več kot dva meseca in pol. Sedaj imamo pridobljena vsa soglasja za uvoz opreme v republiko in federaciji in lahko pričakujemo, da bomo vso opremo uvozili v prvem četrtletju prihodnjega leta.

Istočasno so bile sklenjene tudi pogodbe z domačimi dobavitelji za dobavo opreme za sušenje lesa. Ker so dobavni roki za domačo opremo daljši kot za uvozno, je zaključek investicijskih del in pričetek poskusnega obratovanja predviden za jesen 1984. leta. Ker gre pravzaprav samo za nadomestitev opreme, tudi ni predvideno daljše poskusno obratovanje. Zato menimo, da bo tudi redna proizvodnja stekla proti koncu prihodnjega leta.

Omeniti moramo tudi, da ob naložbi v Masivo lepo sodeluje tudi oddelek Brestove strojegradnje, ki bo izdelal poleg opreme za širinsko lepljenje tudi vse druge povezave med domačo in uvozno opremo, tako da bo vsa naložba predstavljala tehnološko celoto. Ta naložba naj bi v letu 1985 povečala obseg masivne proizvodnje za 16 odstotkov. Večja proizvodnja je predvidena za izvoz na konvertibilno področje in naj bi neto devizni učinek porasel za 600.000 dolarjev. S tem pa bo ob vsaj 50 odstotni razpolagalni pravici z devizami zagotovljeno tudi redno vračanje tujega kredita.

J. Korošec

MASIVA pričakuje prihodnje leto večjo naložbo

Les — zeleno zlato za gozdarje in lesarje

NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVO

V slogi in delu je moč

LETOŠNJE GOSPODARJENJE IN PRIHODNJE NALOGE

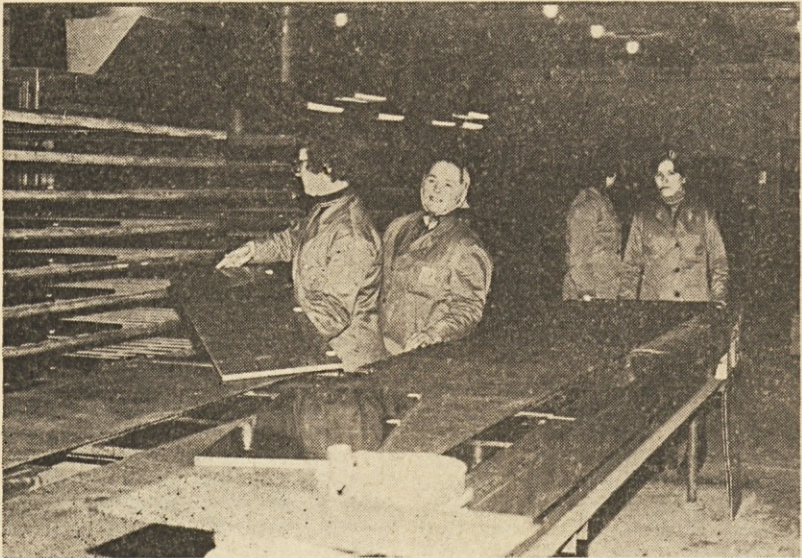
Kot že nekajkrat doslej poskušamo tudi letos za novoletno številko pripraviti nekakšen obračun letošnjega dela, uspehov in težav, obenem pa pregled najpomembnejših delovnih nalog in obveznosti v prihodnjem letu.

Nedvomno so korenine uspehov in neuspehov ter rezultatov dela v veliki meri v neposredni proizvodnji; zato smo poskušali pripraviti pregled našega gospodarjenja po vseh temeljnih organizacijah, da bi si tako ustvarili celovitejšo predstavo o našem letošnjem delu.

● POHIŠTVO

Razdrobljena proizvodnja

Že samo dejstvo, da smo v TOZD Pohištvo v postopku sanacije že od prvega periodičnega obračuna, nam daje vedeti, da leto 1983 ne bo vpisano v knjigo lepih spominov in dobrih poslovnih rezultatov, temveč so z dejstvi izpisane tiste strani zgodovine Tovarne pohištva, ki ne želimo, da bi se ponovile, oziroma celo ponavljale.

Delo pri nanašalki laka

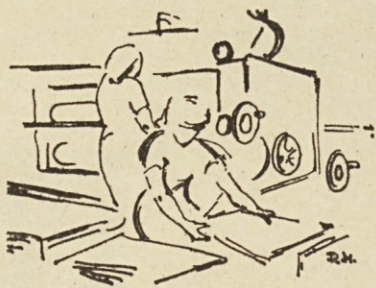
Sedaj, po približno letu dni, ko ocenjujemo delo v tem preteklem obdobju in primerjamo rezultate, s katerimi pa seveda nikakor ne smemo in ne moremo biti zadovoljni, lahko takoj podčrtamo dve značilnosti, s katerima smo se soočali na koncu leta 1982 oziroma začetku leta 1983. Prva značilnost je ta, da zavoljo zastoja prodaje na domačem trgu in zato velikih zalog ni bilo smiselno proizvajati pohištva za domače tržišče, druga značilnost pa je, da tudi v izvozu nismo uspeli pridobiti toliko in takšnih naročil, da bi vsaj približno poznali strukturo proizvodnje v letu 1983. Jasno je, da ob takih dejstvih ni mogoče opredeliti vseh pogojev, ki naj omogočajo pravilno delovanje poslovnega procesa in predvidevati skozi opredeljen poslovni proces vseh šikih točk, ki bi jim bilo potrebno posvečati več pozornosti in pravočasnega ukrepanja. Tu mislim predvsem na kadrovsko opremljenost proizvodnega procesa in na navezavo dobrih kooperacijskih odnosov tako znotraj delovne organizacije, kakor izven nje. Kako pereč je bil in je še vedno kadrovski problem priča dejstvo, da smo v preteklem letu na novo zaposlili približno 50 ljudi in tako za toliko povečali številčnost kolektiva, pa kljub temu dnevno potrebujemo še približno 20–25 ljudi, ozka grla, ki pa še vedno nastajajo, pa rešujemo tudi s tretjimi izmenami. Ravno tako, že od poletja

sem, delamo v proizvodnji vse proste sobote. Vsekakor je potrebno na tem mestu poudariti bistven prispevek režijskih delavcev DS in TOZD Prodaja, ki nam že lep čas pomagajo iz proizvodnih zagat, na že nekoliko pozabljen vendar plemenit način pomoči — z udarniškim delom.

Vse do sedaj omenjene težave, ki so onemogočale normalno slovanje in delo pa tudi slabosti subjektivnega karakterja vsakega posameznika v poslovnem procesu, so podrobneje razčlenjene v sanacijskem programu, ki ga je TOZD izdelal v polletju, ravno tako cel niz ukrepov na vseh področjih, ki naj izboljšajo stanje v naslednjem obdobju. Rezultati so že vidni, saj smo stanje občutno

popravili že po tretjem periodičnem obračunu in mislim, da bo rezultat po zaključnem računu še ugodnejši in bi tako v letu 1984 morali ocenjevati rezultate poslovanja kot pozitivne.

Če primerjamo sedanost z enakim obdobjem v lanskem letu je bistvena značilnost, ki sama po sebi omogoča boljše poslovanje, da je glavnina proizvodnje, lahko bi rekli da celo vsa proizvodnja v letu 1984 znana. Druga značilnost pa je ta, da je struktura proizvodnje taka, da so v njej v glavnem izdelki za izvoz,

kar TOZD uvršča med pretežne izvoznike, po vseh kriterijih. Iz vseh teh razlogov ocenjujem, da bodo napor za izpeljavo vseh zadanih nalog v letu 1984 veliki, mislim pa tudi, da bomo vse težave obvladali na splošno zadovoljivo, saj je kolektiv v letu 1983 dokazal, da je pripravljen z več

in boljšim delom reševati težak položaj oziroma uresničevati vse sprejete obveznosti, pa je zavoljo tega realno pričakovati boljše poslovanje in ugodnejšo klimo za delo in ob tem seveda tudi zadovoljstvo vseh zaposlenih.

D. Lesar

● MINERALKA

Letos uspešno izplavali

Letošnje poslovno leto smo v naši temeljni organizaciji pričeli sicer brez negativnega poslovnega rezultata, vendar pa z razmeroma velikimi zalogami plošč, ki so nas znatno obremenjevale. Zato smo letos vsa prizadevanja usmerili predvsem v prodajo na domačem in zunanjem trgu.

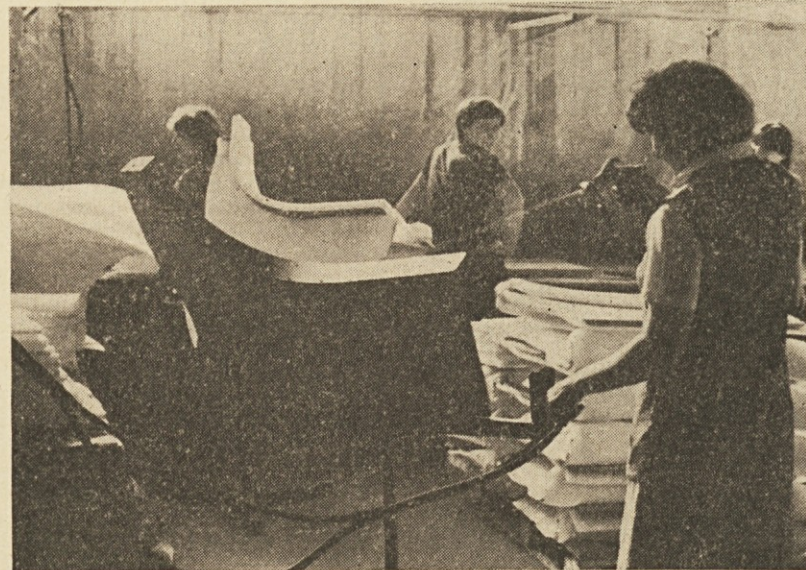
S planskimi in drugimi akti smo predvideli takšno proizvodnjo, ki bo zadovoljevala potrebe tržišča, istočasno pa bo zmanjševala zaloge izdelanih plošč. Od takšne politike nismo odstopali in kljub zmanjšani proizvodnji v prvih mesecih (zmanjševanje zalog) ugotavljamo, da nam bo s prerazporejanjem delovnega časa in prilagajanjem proizvodnje potrebam trga uspelo doseči načrtovano proizvodnjo. To nam je uspelo predvsem zaradi resnega prizadevanja vseh delavcev v temeljni organizaciji.

V tem času smo testirali več konstrukcijskih rešitev za področje ladjedelništva in gradbeništva. Ta testiranja smo opravili zato, da bi predstavili negorljive plošče čim širšemu krogu verjetnih porabnikov. Na podlagi ugotovljenih ugodnih rezultatov smo konstrukcijske elemente na sejmih in s predavanji predstavili širši javnosti, še posebej pa projektantskim organizacijam, inšpekcijskim službam in investitorjem.

Posledice tega dela so se ugodno odrazile pri prodaji plošč v gradbeništvu in ladjedelništvu. Le-ta je letos skladna z načrtanimi planskimi cilji, zato pričakujemo, da jih bomo do konca leta tudi dosegli.

Poudariti je treba, da je bilo letošnje leto zaradi zaostrenih gospodarskih razmer izredno težavno. Razreševati smo morali vrsto težav pri oskrbi s surovinami, repromateriali in rezervnimi deli. Hkrati smo morali zaradi prodajnih pogojev reševati tudi kooperacijske odnose znotraj in izven delovne organizacije.

Pričakujemo, da bo poslovni rezultat ob koncu leta ugoden. To potrjuje, je bila letošnja poslovna politika pravilno zastav-

Iz temeljne organizacije TAPETNIŠTVO

ljena. Poudariti še velja, da se je večina delavcev temeljne organizacije zavedala sedanega gospodarskega položaja in s prizadevnim delom bistveno prispevala k razreševanju sprotih vprašanj.

A. Zidar

● TAPETNIŠTVO

V okviru načrtovanega

Pri sestavljanju letnega plana in poslovne politike za prihodnje leto se navadno pojavlja več neznank, na katere je treba pravilno odgovoriti in predlagati take ukrepe, ki naj zagotovijo dobro poslovanje. Poslovni rezultati so potem v veliki meri odraz pravnega načrtovanja in predvidevanj ter izpolnjevanja planskih nalog.

Za našo temeljno organizacijo lahko ugotovimo, da so bila vsa predvidevanja pravilna, ker se vse giblje v okviru plana, čeprav je bilo ob sprejemanju letnega plana izraženih precej pomislekov, da ga ne bo mogoče izpolniti.

Moramo pa poudariti, da planske naloge niso bile majhne. Uspeli smo jih izpolniti le z odgovornim in prizadevnim delom vseh zaposlenih, pa naj bo na proizvodnih ali na neproizvodnih delih. Letni plan 315.390.000 dinarjev bo izpolnjen kljub večkrat moteni proizvodnji zaradi nepravočasne dobave.

Na seji delavskega sveta v novembru je bilo ugotovljeno, da je ogrožena izpolnitev letnega plana, zato je bil sprejet sklep, da je treba povečati storilnost. Rezultati niso izostali. S prizadevnim in pospešenim delom vseh zaposlenih smo nadomestili zamujeno in letni plan izpolnili en teden pred koncem leta. To je dokaz, da se lahko z dobrim in odgovornim delom vseh v rednem delovnem času naredi in doseže pravilno postavljene cilje.

Proizvodnja je osnova za doseganje prodaje in celotnega prihodka. Tako lahko ugotovimo, da bomo dosegli okrog 330 milijonov dinarjev celotne prodaje in le nekaj manj celotnega prihodka, kar je vse iznad planskih predvidevanj. Poleg tega pa lahko ugotovimo, da bomo tudi postavljeni izvoz v višini 450.000 dolarjev v celoti dosegli. Vse to nam kaže na odgovorno delo vseh in nas zavezuje, da se tudi v prihodnje obnašamo kot pridni delavci in skrbni gospodarji, ker le to nam bo poročilo, da bomo preživeli svetovno in jugoslovansko recesijo gospodarstva, ki zapira vrata vseh tistih tovarn, ki niso sposobne proizvajati kvalitetnih izdelkov, po katerih je povpraševanje na trgu in po cenah, ki jih priznava trg.

Vse to nam potrjuje, da so bila naša prizadevanja za povečanje produktivnosti pravilna,

saj so obrodila sadove, tako da se naši izdelki vklaplajo v cene, ki jih priznavata naš in svetovni trg. Samo za primerjavo naj omenim izdelavne čase za ležišče sedežne garniture Mojca. Še leta 1978, ko smo se preselili v nove prostore, je bil planski čas za eno ležišče 14,60 ure, v letu 1984 pa je 3,654 ure, kar pomeni, da je naša izdelava cenejša za 10.550 dinarjev samo pri enem kavču. To pomeni, da bi morali prodajati kavče tudi za toliko dražje. Vprašamo pa se, kdo bi kupil že tako drag kavč?

V letu 1983 so bile v tovarni reorganizacije in rekonstrukcije, izdelani tudi nekateri pripomočki. Pri vsem tem pa se mi zdi, da smo pozabili na inovativno dejavnost neposrednih proizvajalcev. Naša prihodnja naloga je, da na eni od sej delavskega sveta razpravljamo o tem, nagrajimo vse inovatorje in podpremo njihovo prizadevanje za večjo storilnost in večjo humanizacijo dela. Prav gotovo je, da so še rezerve, ki jih moramo izrabiti v letu 1984.

Poleg tega pa bomo morali še intenzivneje delati v pripravi programov za domači trg, pa tudi za izvoz.

V letu 1983 smo pripravili en program za domači trg in tri programe za izvoz, ki morajo obroditi sadove v letu 1984, v katerem moramo delati še intenzivneje na področju razvoja, tako da ne bo vprašanje prodaje naših izdelkov.

Kljub vsem težavam, s katerimi smo se srečevali v letu 1983, lahko ugotovimo, da smo gospodarili dobro, da smo delali mnogo bolje kot pretekla leta in da smo vsi spoznali, da je naš standard odvisen le od količine dela, ki ga prizna trg. Le-ta se vse bolj zmanjšuje in s tem reže vse manjši kos kruha, ki ga bomo lahko povečali le z večjo produktivnostjo in boljšim gospodarjenjem v letu 1984.

J. Gornik

● MASIVA

Veliki izvozni uspehi

Letošnje gospodarjenje v naši temeljni organizaciji lahko ocenimo kot zelo dobro. Presegli bomo načrtovani izvoz na konvertibilno področje za okrog dvajset odstotkov, obseg proizvodnje bo za malenkost pod načrtovanim, načrt prodaje pa bo presežen, zato bo tudi skupen rezultat poslovanja ugoden.

Prav vsi zaposleni smo vložili veliko prizadevanj, da smo dosegli te zelo dobre rezultate. Z delom ob sobotah smo začeli že takoj v začetku leta, nekaj pozneje pa smo vključili v proizvodno delo tudi režijske delavce. Že v začetku leta smo imeli razčiščen proizvodni program, zato je bila naša glavna naloga pravočasna oskrba s surovinami in repromateriali, obenem pa zagotoviti dobro kvaliteto izdelkov in pravočasne odpreme roke.

Največ težav smo imeli z nabavo žaganega lesa in vijačnega materiala.

Reklamacij zaradi slabe kvalitete izdelkov skorajda ni bilo, saj smo delovanju kontrole posvetili veliko več pozornosti kot v preteklih letih.

Večjih zamujanj pri odpremi rok ni bilo, imeli pa smo nekaj izjem, pri katerih smo zamujali zaradi novega zahtevnega tehnološkega postopka in nepravočasnih dobav od zunanjih kooperantov.

In kaj pričakujemo v prihodnjem letu?

Gospodarski rezultati, doseženi letos, in najvišje občinsko priznanje »19. OKTOBER« za uspe-

(Nadaljevanje na 5. strani)

brestov

ukrepnik

politico vprasanje

Ali se je
oglasila

v podražitve

Produktivnost

Kje začeti

uveljaviti

nove mjere

Dinar naj bo

Še varčneje

dohodki?

Bencinske bone

po domače

Podražitve
na drobno

poceni

delovnega čas

nestašice

Naftari obljubljajo

Bomo se

bogastva

več omahovati
viših cijena
cene navzgor

Devize za
najnujnejše

za izvoznike

Stare ljudske modrosti

Besede govore eno, dejanja drugo.

Besede mičejo, zgledi vlečejo.

Besede so uboge, če jih življenje ne potrjuje.

Če ne znaš pametno govoriti, pametno molči.

Kjer ni moškega glasu, ni mož besede.

Lahko je govoriti, teže je storiti.

Ni vseeno, kdo kaj reče.

Od besede do dejanja se rado še veliko sanja.

Veliko grmenja, malo dežja.

Premoženje gre curkoma dol, po niti pa gor.

Cas je zlato.

Ura zamujena ne vrne se nobena.

Brez dela ni jela.

Veselo na delo — uspeh bo imelo.

Kjer ni pleha, prijaznost neha.

Malo denarja — malo muzike.

Drva je treba kupiti, kadar so češnje zrele.

Tudi po slabi žetvi je treba sejati.

UMNI KMETOVALEC

M SLOVENSKE VEČERNICE
IZVIRNA POVEST ZA UDE DRUŽBE SV. MOHORJA
ZA PRESTOPNO LETO 1984
CELJE 1983

»Zdaj mi je pa tega dosti!« je vzkrikel Burjevec, krčevito zmečkal papirje in jih vrgel ženi pod noge, čeprav je meril v košaro z drvni poleg štedilnika. Za papirji je odfrčala še kuverta z njegovim naslovom in z glavo kmetijske zadruge. »Tako se ne moremo več iti.«

Žena je preplašeno gledala zmečkane kepe na tleh, odmaknila se je, kot bi se bala, da bo iz njih zdaj zdaj prilezlo nekaj strupenega, nagnusnega in nalezljivega.

Gospodar je stopil k zidni omarici, potegnil ven zelenko in kozarček ter si, ne da bi se obrnil od zida, dvakrat zapored natočil.

»Tako ne gre več. Treba bo ukrepati!«
Zganje ga je toliko pomirilo, da je privoščil ženi besedo. Ta je začela pobirati zmečkane papirje in si jih nezaupljivo ogledovati.

»Daj sem! Veš, kaj je to? Samoupravni sporazum, ki naj ga podpišem, če hočem dobiti vrečo gnojila. In drugi za krmila in tretji za rezervne dele. Drek, pa sporazum: smrtna obsodba!«

Zakoračil je po kuhinji: »Na vseh njivah ne pridelam toliko, kot bi moral plačati za gnojila in za škropiva. Kje so pa še semena, nafta, krmila? Kje je denar za nov traktor, za rotacijsko kosilnico? Kaj bom dal pobom? France hoče avto, Janez motor. Bom dal Mancu sporazum za doto? — Hudič vzemi Kikindo!«

Gospodinja se ni več bala. Vedela je, da je gospodar kot huda ura: kadar začne gosto deževati, se ni več bati toče... Upala se je že k mizi, kamor je gospodar odložil papirje, mimogrede jih je na hitro pogladila in spravljivo rekla: »No, saj se bo vse uredilo. Sedi, kavo ti bom skuhal.«

In je že začela ropotati s skodelicami v omari.

»Hudič vzemi Kikindo!« je še ponovil mož, zdaj že dokaj miren, in sedel za mizo z glavo med pestmi in s sporazumi pod nosom.

Med kosilom so se slišale samo žlice.

Janez je mislil začeti nekaj o siliranju, pa si spričo vesplošne tišine ni upal. Francelj je računil, kako bo očeta prosil, naj mu popoldne pomaga razžagati hlode, ki jih je pravkar pripeljal iz gozda, pa je tudi ta čutil, da je nekaj v zraku. Manca je začela pospravljati, ko se Burjevec oglasi: »Vina daj!«

Ženi pa: »Ti pa kave skuhaj. Za vse.«

Zdaj je bilo vsem laže, čeprav so potihlo še zmeraj ugibali, kaj bo.

Fanta sta vedela, da morata obsedeti.

Ko je bilo vino na mizi, kozarci razporejeni in je tudi deklet sedlo nazaj k svojemu robu mize in se je mati s prekrižanimi rokami na prsih naslonila na štedilnik, tako da je imela pred sabo vso družino, moža pa nasproti sebi, je Burjevec začel:

»France, ti bi rad avto. S čim ga misliš kupiti?«

Padlo je nepričakovano, zato se fant ni takoj pobral.

Čez čas pa je vendarle rekel: »Saj sva se zmenila. Plohe prodamo.«

»Prodamo. To bo za gnojila. Tale sporazum si oglej. Kar tvoj naj bo. Ko to poravnaš, pa pridi.«

France je debelo gledal v sporazum za soudeležbo v ceni gnojila, vendar je ta čas, ne da bi slišal, kaj je oče imel z Janezom, pred bratom že zagledal drug papir — sporazum za krmila. Slišal je samo še očetov sklep: »Ko bo to pod streho, se bova menila o motorju; do takrat pa pošteno z živino, da bo kaj prodati.«

Zdaj je bila na vrsti Manca.

»Tole je tvoja dota,« je porinil prednjo sporazum za rezervne dele. »Tista dva sivca, ki sta bila namenjena tebi, bosta komaj pokrila ta papir.«

Pogledal je po družini, kot bi čakal vprašanje: Kaj pa ti? Nihče ga ni postavil. Zato je požrl jabolko v grlu in bolj zagrgal kot povedal: »Jaz se obrišem za nov traktor in kosilnico, mama pa za molzni stroj. Tako.«

Hoteli so se dvigniti. Sporazume so porinili na sredo mize, pa jih je z očmi pribil nazaj na stole.

»Še tole: Dolgo njivo, ki je pripravljena za krompir, razdelimo na lehe. Semenski krompir,« se je obrnil k ženi, »boš pokuhala prašičem. Pusti le kifelčarja za eno leho. Na drugo bosta posadili zelje, na tretjo solato, na četrto cvetačo, na peto korenček, peteršilj, kolerabo, rdečo peso, počepnik, por, grah... bosta že še kaj našli. Ti, Francelj, boš vozil na trg. Popravi si gumarja, za nafto ne bo denarja. Še to: Mleka od jutri nobene kangle več od doma. Vse posneti: smetano in maslo na trg, sirotko prašičem. Delat!«

Zvrnil je svoj kozarec vina in vstal od mize. Nihče ni nič rekel. Francetu ni bilo več do plovov, Janezu je silaža smrdela sem noter v kuhinjo, Manca si je »trebila smet« iz oči in mati je postavljala lonce v tisto omaro, kjer so imele svoj prostor že dvajset let kuharske knjige in pratike.

Tako so začeli gospodariti po novem.

Burjevec se od tistega dne ni več pritaknil dela. Vozil se je okrog, od štacune do štacune, s sejma na sejma, tudi v Avstrijo in Italijo po ta in po drugi rezervni del za stari traktor in za kosilnico. Plačeval je depozit in se otepal s sitnimi cariniki. Stari stroji pa so bili vse slabši in Janez, na

čigar ramenih je odslej ležalo vse gospodarstvo, je porabil vse več časa in dobre volje za popravila.

Tudi Franceta ni bilo več na kmetiji. Postal je trgovec, pravzaprav branjevec, saj ni odvažal na trg le domačih pridelkov, pač pa je pobiral tržne viške jajc in radiča, kolerabe in masla in smetane in tavžentroz in arnike tudi od sosedov. Izkupiček za domače blago je dajal očetu, razliko v kupni in prodajni ceni za blago, ki ga je prodajal drugim, je nakladal na svoj račun. Čez leto in dan si je kupil kamion, najel si je delavko v mestu, on je samo še dovažal, prevajal, kupoval, prekupčeval. Še dobro leto — v predmestju je stala nova hiša z garažo, z delavnico in s skladiščem. Francelj je bil za kmetijo izgubljen. Postal je terciarna dejavnost.

Tačas so doma mati, Manca in Janez delali vse bolj trdo, vsak dan dalj in vsak dan teže. Dela je bilo vse več, pridelka, ki bi ga lahko jeseni prodali, vse manj. Od sproti prodanih pridelkov se je sproti živelo, nikoli pa ni bilo več denarja skupaj, s čimer bi se dalo kupiti kaj večjega.

Tačas se je mleko sedemkrat podražilo, meso pa samo trikrat in Burjevec je spet sklical sestanek svoje okrnjene kmečke skupnosti.

Iz hleva so šli vsi biki in voli, luknje pri jaslih pa je zapolnil s kravami.

Po dve uri zjutraj in po dve zvečer sta sedeli Burjevka in Manca z žeharji pod vimeni, vlekli za uvele seske in velike kangle micka so spet vsako jutro romale v zbiralnico.

Janez je Dolgo njivo spet preoral vzdolž, posejal silažno koruzo in jo pobranal počez. Z nasprotnega brega je gledal, kako se poznajo prejšnje lehe, kako je koruza temno zelena tam, kjer sta prej rasla grah in počepnik, kako je bledikasta, skoraj rumena tam, koder je rasla solata, in kako je polegla na prejšnjem zelniku. Tako se je učil kemije in ko se je spomnil nanjo, se je domislil nekdanje šole in mu je kanila v glavo čudna misel: »Študirat!«

Od tod naprej ni več spal: s podstrešja si je navlekel v sobo vse, kar je ostalo od osnovne šole. Celo Slovnico in Berila in Fiziko in delovni zvezek za angleščino. Vse je nenadoma postalo zanimivo in privlačno. Listal je, ponavljal, se spominjal in poglabljaj večer za večerom, dolgo v noč, in mozgal, kdaj in kako svojo namero odkriti očetu: s kakšnim orožjem napasti, da bo zaleglo.

Svoj sklep je najprej odkril Mancu. Računal je, da ga bo prva podprla, vendar ji je moral obljubiti pomoč pri njenem namenu, da se poroči, četudi brez dote.

In tako se je neke nedelje po kosilu zgodilo: Manca je prinesla vina brez Burjevčevega ukaza. Tudi kavo je sama skuhalo, Janez pa je v imenu obeh izdaval, da bi tamlada dva rada nekaj povedala in prosita očeta in mamo, da ju poslušata.

Burjevec ni bil vaje, da mu kdo kakorkoli ukazuje, najmanj njegov lastni otrok, vendar je zaradi izjemnosti trenutka obsedel in celo prvi segel po kozarcu, ki mu ga je natočila Manca. Janez je med razkrivanjem svojih misli in načrtov spoznal, da mu je nekaj tednov večernega branja in študija odprlo nove sposobnosti izražanja, ki jih prej sploh ni poznal. Zdaj pa je tako trezno in zrelo razgrinjal pred začudenega Burjevca in pretreseno mater vse, kar je bilo v zadnjih letih, kar je in kar bo, da so nazadnje vsi ostali brez besed.

Sejo so zaključili s paketom novih ukrepov, ki bodo rešili zavoženo kmetijo. Gospodarili bodo znanstveno, ne na pamet kot doslej, zato bo šel Janez študirat; Manca se bo poročila, v ta namen bo treba najeti nov kredit, ki ga bo dala zadruha za obnovo hleva; po koncu Janezovega študija bo Burjevec prepisal posestvo sinu in ostal na kmetiji kot svetovalec.

Mati si tokrat ni nič trebila smeti iz oči; javno in glasno je zajokala v nedeljsko popoldne: »Zdaj bom ostala sama na kmetiji, edina — neposredna proizvajalka. Uuuuu-krepi!«

Naši TOZDI na vajetih

SUPER UKREPI SUPERKRIZNE PRIOBŠTABNE TEKOČE STROKOVNE NADKOMISIJE ZA UKREPE

Naloga superkrizne priobšttabne strokovne nadkomisije je, kot že ime jasno pove, kratkoročno in tekoče spremljati celoletno in večletno superkrizno delo in ravnanje posameznih gospodarskih subjektov ter takoj strogo in primerno ukrepati in poročati. Ukrepanje mora spodbuditi ukrepe ukrepov potrebnih področij in to tako, da se z omenjenimi ukrepi izognemo neljubemu ukrepanju v prihodnosti.

Ukrepanje mora nadalje zagotoviti ukrepe za tekoče ocenjevanje primernosti sprejetih ukrepov in še posebej ukrepe za kontrolo izvajanja ukrepov.

Navajamo celoletno poročilo o stanju (le od kod ta beseda?) in o ukrepih v naših temeljnih organizacijah.

POHIŠTVO ima zelo dodelano opremo in natančno organizirane proizvodne postopke. Zato reklamacij ni, čeprav večkrat prihajajo dopisi tujih partnerjev. Ti v njih prosijo za kakšen slab izdelek, ali vsaj zamujen rok odpreme, da bi lahko opravičili službeno pot v Cerknico. Glede na velikost tovarne organizatorje in ostale delavce skrbi premajhno število programov. Zlasti bi radi več majhnih serij z različnimi odtenki barv in z različnimi oblikovnimi rešitvami, da bi dokazali svojo proizvodno prilagodljivost.

To je zadostna stimulacija in se kaže v gestu: vaše zadovoljstvo — naš uspeh!

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— ukinitve kontrolorjev kvalitete;

— prehod na izdelavo individualnega pohištva po naročilu ali vsaj majhnih ekskluzivnih serij;

— ker denar ljudi kviri, bi jih bilo treba za dvig produktivnosti nujno izboljšati, kar pomeni, da je treba osebne dohodke znižati vsaj za 10 do 15 odstotkov.

IVERKA ima več prednosti. Glavne med njimi so: stalna dobava lepila in lesne surovine, brezhibna oprema, lahko delo zaradi štirih izmen. Posebej ugodno vpliva na gospodarjenje v temeljni organizaciji stalna dinamičnost, kar se tiče cen energije in surovin. Tako kolektiv ostaja buden in so medsebojni odnosi zlahka naravnost zgledni.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— takojšnjo odprodajo viškov lesne surovine, lahko tudi na dolgoročen kredit;

— remont v letu 1984 ni potreben;

— ker so za dobre odnose potrebni dobri ljudje, denar pa jih kviri, pomeni, da je treba osebne dohodke znižati vsaj za 10 do 15 odstotkov.

MASIVA se otepa vsiljivcev, ki ponujajo najrazličnejše materiale. Posebno so vsiljivi dobavitelji zdrave, suhe bukovine. Investicija, ki jo pripravljajo, je zgolj odraz mode in viška denarnih skladov, ne pa proizvodnih potreb.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— viški suhe bukovine naj se porabijo za kurjavo pri proizvodnji lastne električne energije;

— investicija naj se preloži na leto 1994;

— ker je delo z dosedanja opremo lahko in udobno, bi kazalo znižati osebne dohodke za 10 do 15 odstotkov.

ŽAGALNICA kaže izrazite integracijske interese. Čeprav ima zelo zapleteno tehnologijo in zato velike stroške in spet zato majhen dohodek, ga zelo rada združuje čez cesto, čez občinske in celo čez republiške meje. Dohodek je posebej ne zanima, pa tudi delovni čas ne. Zadovoljstvo najde že v izgrajevanju novih odnosov — na primer v skupnem prihodku z gozdarji in z drugimi udeleženci vertikalne reprodukcijske verige.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— prepovedati je treba nadaljnje združevanje dela in sredstev;

— uvesti je treba enoizmensko delo, in sicer od osme do šestnajste ure;

— ker dohodek ne sme in ne more biti edina motivacija sodobnega človeka, je potrebno znižati osebne dohodke za 10 do 15 odstotkov.

GABER je specialist za točnost odpremnih rokov pri vseh vrstah proizvodov in v vseh letnih časih. Zato se naravnost strastno spušča tudi na tuje trge. Pri tem mu, zlasti kar zadeva roke in kvaliteto, pomagajo domači in manj domači kooperanti.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— podaljšanje dobavnih rokov za kuhinje na 59 mesecev, kar je še vedno v okviru petletke;

— razširitev proizvodnje otroških posteljc, da bodo okrog in okrog nas in nas bodo spominjale na srečno otroštvo;

— ker za pravo srečo denar ni potreben, znižati osebne dohodke za 10 do 15 odstotkov.

JELKA slovi po izredno nizkih proizvodnih stroških. Zelo rada bi se otesla žage, a ji nikakor ne uspe. Kljub temu, da je v boju za ukinitve žage celo razbila gater, nima sreče, saj ji ga zavarovalnica naravnost vsiljuje nazaj. Ne pomaga niti doka-

zovanje, da ji zadoščajo komični trami.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— integracijo s TOZD ŽAGALNICO;

— prošnjo zasebnim in črnim žagam ter črnemu preprodajanju, naj vendar oživijo in povečajo svoje delovanje;

— takojšnje znižanje osebnih dohodkov za 10 do 15 odstotkov.

TAPETNIŠTVO že kar agresivno posega na konvertibilna tržišča. To mu omogočata zlasti redna dobava pene, tkanin in elementov iz kooperacije in popolna gibljivost normativov.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— znižanje ali zvišanje normativov;

— takojšnja razdelitev viška deviznih sredstev;

— znižanje osebnih dohodkov za 10 do 15 odstotkov, ker je delo na oblaženem pohištvu res udobno.

MINERALKA je ljubljanka vseh TOZD, saj jim vrača vložena sredstva in celo pomaga v najtežjih trenutkih. Igra tudi pomembno ekonomsko-politično vlogo med zahodom (nabava) in vzhodom (prodaja), za kar je potreben zračni most njenih predstavnikov.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— uporabo peska iz Zelš;

— razporeditev odvečnih kadrov v druge TOZD;

— znižanje osebnih dohodkov za 10 do 15 odstotkov, da se prepreči naval zaposlovanja v tej TOZD.

PRODAJA vedno dosega in presega plan. Če ga slučajno ne, so krivi že vnaprej znani in vnaprej opravičljivi objektivni razlogi. Zaloge, če so, so last drugih TOZD; prav jim bodi, zakaj pa proizvajajo na zalogo!

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— povečanje zalog vsaj za 75 do 100 odstotkov;

— povezava z nadaljnimi petimi do desetimi transportnimi organizacijami, ker je bolj prav, da pri teh cenah gum, nafte in vozil stojijo v garažah naši mercedesi;

— povečanje osebnih dohodkov za precej odstotkov.

SKUPNE DEJAVNOSTI so svetla točka medsebojne ljubezni in povezanosti. To dokazujejo delavci TOZD s tem, da z veseljem plačujejo svobodno menjavo, delavci Skupnih dejavnosti pa s pravim navalom drvijo na udarniško delo v TOZD. Svoje delo vsaj nekateri opravijo kar mimogrede — verjetno tudi zato, ker imajo na voljo brezhibno urejena in organizirana svobodna administrativna dela ter vzorno urejen arhiv.

Komisija predlaga naslednje ukrepe:

— število delavcev naj se poveča za 30 do 50 odstotkov;

— delovni čas naj se ponovno temeljito prouči in nato uvede od 9. do 13. ure z malico od 11. do 12. ure;

— osebni dohodki naj se prilagodijo.

BREST je torej izredno in sploh, zato mora, da bi in še posebej poudarjam ter v celoti, kakor tudi vse drugo. Vsa zagnanost, pronicljivost in trdoživost, zlasti pa predvsem, da bi kot primer. Nihče pa najsi ali najsi ne, čeprav, da bi z lahkoto. Soglasno torej, kako uspešno, pri čemer sreče kovač.

Zaradi opisanega in jasnosti koncepta v podrobnostih in v globalu drugi ukrepi niso potrebni.

Komisija l. r.

Pretežni izvozniki

Bila bi ena tistih čisto običajnih, čisto navadnih in zato tudi brezkrvnih sej delavskega sveta naše renomirane in trdne firme »ZGUBALES«, če vabilo in z njim dnevni red seje ne bi zajemalo nepojmljive novotarje za vse naše delo združujoče proizvodnje. Vključevanje v mednarodno delitev dela konvertibilnega področja je bilo navedeno že pod prvo točko.

Gradiva za sejo zaradi naše najširše vključenosti v stabilizacijska prizadevanja oziroma varčevanja s papirjem kot običajno poleg vabila ni bilo.

Kaj le ta mednarodna delitev dela pomeni, nas je v pisarni tajništva vse po vrsti žrl črv radovednosti. Še mojster ROKODELIČ, ki je bil z eno nogo že v penziji in ga je zadnje leto zanimal le še nov zakon o pokojninskem zavarovanju, je nejevoljno zmajeval z glavo: »Preživel sem že največje mednarodne strahote,

na koncu pa še to! Vedel sem, da se vse ne more srečno končati.«

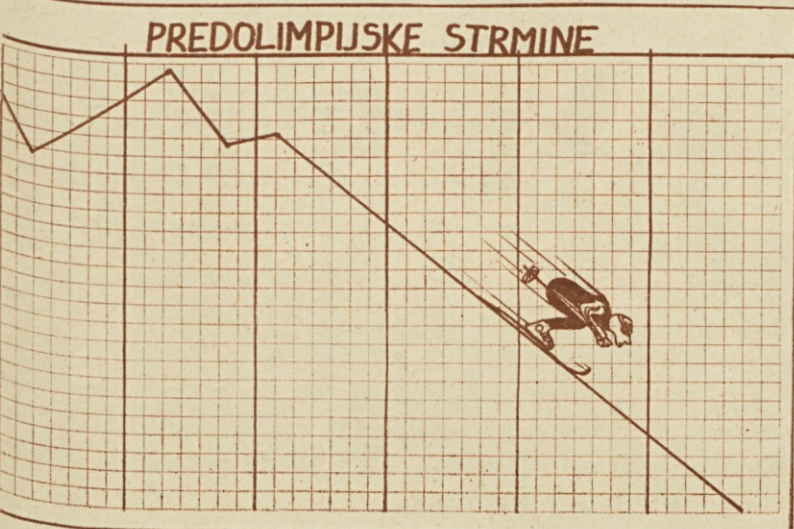
»Mhm,« je v brke zamišljeno mrmral delegat DVOMAR. »To res ne more biti nič dobrega. Če se le spomnim, da zaprti meji uradno rečejo depozit na izvoz dinarjev v tuji, mora biti to nekaj precej hujšega. Sicer je pa meni vseeno. Jaz s svojimi osemdesetimi dolarji plače v tujini tako ali tako nimam kaj iskati.«

»Ne bodite no tako črnogledi,« je dejal s plačo vedno nezadovoljni kurir POLZAR. »Meni je beseda delitev prav všeč, če ne bi za njo stala beseda delo.«

Mučno situacijo je rešil normirec ŠTOPAR, ki je vstopil v pisarno. S politično ekonomijo se je temeljito soočil na enodnevnem političnem seminarju, zato je takoj rekel: »To je samo drug izraz za izvoz za trdne denarje.«

(Konec na 4. strani)

PREDOLIMPIJSKE STRMINE

Pretežni izvozniki

(Nadaljevanje s 3. strani)

Vsi smo se za trenutek oddahnili. »A tako. Sedaj mi je pa jasno,« je rekla tajnica UHIČEVA. »Stavim, da gre za izvoz v Nemčijo. Naš direktor se namreč že štirinajst dni ne loči od vadnice nemškega jezika, zjutraj me je že dvakrat pozdravil z guten morgen in omenil je, da mora svojo stoenko v najkrajšem času zamenjati z golfom. Vidite, to je vključevanje v mednarodno delitev dela.«

»Samo še tega nam je bilo treba,« je na novo nastali položaj začel komentirati kontrolor NIČVIDIČ. »Poznam jaz te pokvarjene kapitaliste. Svak, ki dela v sosednji tovarni, mi je pravil o njih. Tečni so kot muhe, z ničemer niso zadovoljni. Pretipajo in preiščejo vsak najmanjši del izdelka, preden ga vzamejo. Izdelava mora biti tako hudičevo natančna, da pri sestavljanju niti kladiva ni treba uporabiti, pri lakiranju ne tolerirajo nikakršnih barvnih razlik, kaj šele pack. Vse, kar lahko brez napora prodamo doma, za te zoprneže ni dobro.«

»To je poseben vidik kapitalistične eksploatacije,« je svoje znanje ponovno uveljavil STOPAR. »Cene za izvoz so neverjetno mizerne, vsaj tako so mi pripovedovali izkušeni na seminarju. Ampak vprašam: ali naj se sedaj prodamo za nekaj ušvihov mark?!«

»Med vojno smo Švabe preganjali, sedaj jih pa vabimo nazaj,« je bil zamorjen mojster ROKODELIČ.

»Država je zapufana do konca, to je tisto, vam povem, zdaj naj jo pa mi rešujemo. Naš direktor nasede vsaki bedariji, ki pride z vrha,« je povzdignil glas DVOMAR, pa ga je na koncu hitro, a neopazno znižal, ko ga je prešinilo, da je svojo novo hišo zgradil samo s posojili.

»Ne ugibajmo naprej, kaj nas čaka. Počakajmo jutrišnjo sejo delavskega sveta. Situacije ne smemo kar tako izpustiti iz rok. Trdno moramo vztrajati na naših stališčih,« je zaključil razgovor kurir POLŽAR.

Seja delavskega sveta je bila po dolgem času sklepna. Direktor INDIVIDIČ je bil zelo prepričljiv. Vsaj sklep o vključitvi v mednarodno delitev dela je bil soglasno sprejet.

Po seji smo se običajno vedno sestali ob kozarcu »Pri lubadarju« in nadaljevali z diskusijo, ki smo jo imeli pred sejo. »Ali ste videli, da sem imela prav,« se je takoj pohvalila tajnica UHIČEVA. »Vedela sem, da gre za izvoz v Nemčijo.«

»No ja, res je,« je rekel kontrolor NIČVIDIČ. »Ampak, ko smo že pri Nemčiji; odločil sem se, da bom sinu kupil nemške sani. Včeraj sem si jih ogledoval v naši blagovnici. Da samo vidiš, kakšna precizna, izdelava je to in kako so krasno lakirane. Neverjetna kvaliteta. In še cenejše so od naših, čeprav so vredne najmanj enkrat toliko!«

»Jaz sem se pa odločil, da bom kupil barvni televizor, in to nemškega, ker pravijo, da so najboljši,« se je pohvalil normirec STOPAR in tiho vprašal: »Ali poznate koga, ki bi mi ugodno prodal marke?«

VARAŽDIN		ZMES	ODKLONO NIČELNE TOČKE	ŽENSKO IME (MILKA)	DECI-METER	EVGENIJ ONJEGIN	SVETILKA	ASKETSDO	VDORI	NEPOŠKO DOVANA	ODMEV	POMLAD. GOBA	KALIT DEL VOZA	
ZACIMBA					FRANCOS. REVJA ZA MOŠKE	RUSKI ARKT. PILOT STARO SLOV. PIJAČA							ZAČETNI DEL KNJIGE	
KLADRA ZA SEKAN. NOVOST							ŽENSKO IME LADJSKI VOZNI RED			MESTO V BAN. ZNAMO R. NEM. KING COLE				
RIMSKA PET	BLAŽILEC	SESTANEK	OZIRALNI ZAIHEK	KEMIČNI ZNAK ZA ALUMINIJ	SLEČEN KESANJE		NALITI V KALUP KRAJ PRI LJUBLJANI			TOV. ALKOH. PIAČ PREBIVALEC LENARTA				
MAPADATI								TAVČAR IVAN		MESTO V PAKISTANU OKOSTJE GLAVE				
NEZAVEST								ZVEZA BRŽAV	OBLIKA REKREA-CIJE				DARILO	
VOJKO				PTICA PEVKA					ŽLAHTNI PLIN					
DRŽAVNA BLAGAJNA				O'NEIL EUGENE	ILEGALNI KLIENT			TOVARNA ZACIMB DRŽAVICA V PIRENEZ.						
HITO TREFALT		KRAJ V KOTORSKEM ZALIVU	NAPLEŽNE ŽUŽELKE RECEPT			SUITA RIMSKEGA MORSKODVA KDNICA				100m ²				
OPERNO BESEDILO (ORIGIN.)							HEVAŠKO MOŠKO IME EVA SRBEN	KARENINA NEMŠKI MEŠČAV. FILOZOF		VEDELJKO ČASINOVČ PŘEB. IBEČ. POLOTOKA				
GRŠKI BASNO-PISEC				IGRALKA EVA ŽENSKO IME								CAVAZZA BORIS DOZIRNA NAPRAVA		AVTOOZN. ŠVICE TOVARNA V NIŠU
DIR			PRITRDLJICA ZEHLJE-SLOVEC		ZMES ZA KRUH				CERKVENA ZASTAVICA PREKOPI JARKI					
VIHAR ORKAN					VEZNIK	STARE ŽENSKO IME MILENA, DRAVIČ				ZIVILSKA INDUSTRIJA V KAHNIKU	SADEŽI S TRDO LUPINO			
	BARVA IGRAL. KART	OSEBA IZ BIBLIJE (SIN JUDA)	PREBIVALEC ARKTIKE KONČAR			OZIM	SLOVENSKI TEDNIK ZA ZENE	REKA V ŠVICI NEMŠKI AVTO				ZVEZA KOMUNIST. SLOVENIJE		ŽENSKO IME GABIN
DOBILJENJE NA DEŽELA								SUKANEC				BAJESLOV JUNAK		
KRONIKA					VRSTA SIRA GRČIJA								SMUČI	
ZLAHTNI PLIN (Rn)										MESTO V SEV. ITALIJI ANTON AŠKERC				KVARTAŠKI IZRAZ IVE COPIČ
JEZERO V SZ						ITALIJAN RTV			OSLOV GLAS			DLAČKA		PREBIVALEC IRAKA

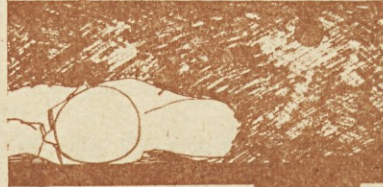

Najlepši dosežek v naši proizvodnji oblaginjene stanovanjske opreme; se pravi: izreden primer sedečega in ležečega udobja za vsakega uporabnika na domačem ali tujem tržišču (devize!). Upamo, da bo zanimanje za gornji artikel večje kot običajno, obenem pa da vsaj večjih reklamacij ne bo.

Pokrivaj se s takšno odejo, kakršno imaš!

Če hočeš biti povezan z ljudmi, se moraš naučiti prikrivati svojo premoč.

ZGODAJ ZJUTRAJ

Posledica številnih ukrepov pri varčevanju z elektriko

NAGRADNI RAZPIS

Najbrž bi bili razočarani, če vam za novoletne praznike ne bi pripravili novoletne nagradne križanke. Ker je sestavljalca naših križank žal tik pred zdajci svoje delo izgubil, smo v naglici poiskali staro — izpred kakšnih desetih let. Upamo, da to ne bo nikogar motilo.

In nagrade?

1. nagrada — 800 dinarjev,
2. nagrada — 500 dinarjev,
3. nagrada — 300 dinarjev

in 3 nagrade po 100 dinarjev.

Svoje rešitve pošljite uredništvu najkasneje do 20. januarja 1984.

Želimo vam nekaj zabave ob reševanju, pri žrebanju pa čim več sreče!

BRESTOV UKREPNIK

Zavezujoča priloga novoletne številke. S pisanjem okrog ukrepov so se tokrat ukvarjali: Božo LEVEC, Darko LESAR, Janez PRAPROTNIK in Zdravko ZABUKOVEC; z risanjem so jih utelesili: Bojan KLANČAR, Srečo KNAP, Božo STRMAN in Zdravko ZABUKOVEC.

Za vse skupaj si je glavno glasvo belil Božo LEVEC. V konkretno tiskano podobo jih je zložil Miha KOZAMERNIK, razmnožila Železniška tiskarna v Ljubljani. Uresničevati pa bi jih najbrž morali vsi delavci in občani.

(Se to: ukrepi so oproščeni davka od prometa proizvodov.)

Brestova strojegradnja

Sila kola lomi, potreba jih pa nareja.

Dokaži oslu, da ima dolga ušesa!

Osel je vodo nosil, pa je od žeje poginil.

Brez glave storjeno, gotovo skaženo.

Najbolj verjamemo stvarim, ki jih najmanj poznamo.

Tudi modri možje včasih greše.

Pravo reci, pa teci!

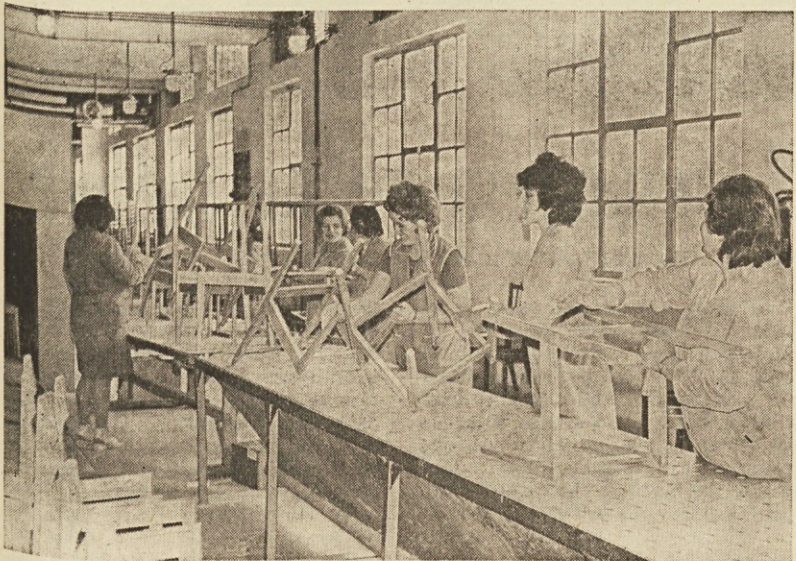
NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVO

V slogi in delu je moč

LETOŠNJE GOSPODARJENJE IN PRIHODNJE NALOGE

(Nadaljevanje s 4. strani)
he v proizvodnji in v izvozu na konvertibilno področje, nam morajo biti v prihodnjem letu spodbuda in obveznost, da dosežemo vsaj tako dobre, če ne boljše rezultate.

uspeh tovarne bomo spodbujali tudi inovacijsko dejavnost. Pravzaprav imamo že sedaj dosti koristnih predlogov in izboljšav, le več korajže in zaupanja vase moramo pokazati, da bomo izboljšave uresničili v proizvodnji.

Osnovo za doseganje še večjih uspehov si bomo ustvarili, ko bomo zamenjali ključne stroje in postavili kondenzacijske sušilnice. Računamo, da se bo to zgodilo v drugem polletju, seveda če ne bo podobnih zapletov s pridobivanjem soglasij kot letos.

Glavna naloga bo še naprej ostala pravočasna in zadostna oskrba z žaganim lesom, pri čemer se moramo dolgoročno povežati z žagarji.

Pri oskrbi z repromateriali bomo bolj kot do sedaj vztrajali na dogovorjenih rokih dobav, ker bomo le tako lahko organizirano uresničevali načrtovano proizvodnjo in s tem naše obveze, ki jih imamo po sporazumih.

Kvaliteto izdelkov moramo izboljšati, kar nameravamo doseči s kvalitetnejšim delom v strojnih oddelkih in pri vходу surovin v proizvodnjo. Pri tem nas čaka zahtevna naloga, ki jo bomo lahko uresničili le s skupnimi prizadevanji strokovnih služb in delavcev v neposredni proizvodnji. Najbolj zahtevne vsakodnevne naloge pa nas v neposredni proizvodnji čakajo pri izpolnjevanju odprednih rokov.

Z večjim vključevanjem mladih delavcev in z večjo motivacijo slehernega zaposlenega za

plošč, saj jih je bilo v devetih mesecih izdelanih le 90 odstotkov glede na kumulativni plan oziroma 66,2 odstotka glede na celotni plan. Veliko boljši so rezultati v proizvodnji oplemenitenih plošč, saj je bil ob tričetrtletju kumulativni plan dosežen s 127,7 odstotka in letni s 95,2 odstotka.

Glavni vzrok za manjšo proizvodnjo je v prepogostih zastojih zaradi iztrošenosti opreme. Poleg tega smo imeli težave pri oskrbi z lepilom, kar je povzročalo nekajdnevne zastoje. Zaradi težav pri oskrbi z lesom ni bilo večjih zastojev, težave pa nam v zimskem času dela pomanjkanje žagovine, kar tudi slabo vpliva na količino in kvaliteto proizvodnje.

Oplemenitene plošče smo od aprila naprej izdelovali pretežno v dveh, v nujnih primerih pa tudi v treh izmenah. To nam je ob pomanjkanju delavcev povzročalo nekaj težav, ki pa smo jih ob razumevanju zaposlenih v proizvodnji dokaj uspešno reševali.

Zaradi večje proizvodnje oplemenitenih plošč je zaloga le-teh v poletnih mesecih močno narasla. Ob prizadevanju prodajne službe pa nam je do zime uspelo zaloge zmanjšati in upamo, da tudi v prihodnje ne bo težav pri prodaji.

Izvoz bo količinsko dosežen oziroma nekaj presežen glede na plan. Pri izvozu se srečujemo z nizkimi cenami, posebno v drugem polletju, ko je uvedena zaščitna carina za iverne plošče v Italiji, kamor smo do sedaj izvažali. V prihodnje si moramo prizadevati, da bi izvažali naše plošče tudi na druga konvertibilna področja. Ocenjujemo, da bo zaradi presežka ivernih plošč in stagnacije porabe na zunanjih trgih to težko bistveno izboljšati. Zato bi morali čimveč naših plošč izvoziti obogatenih z dodatnim vložnim delom in znanjem, se pravi prek izvoza pohištva.

V prihodnjem letu moramo predvsem povečati proizvodnjo. Izboljšati bo treba tudi kvaliteto plošč. Predvsem je treba izboljšati brušenje plošč, saj je kvaliteto zbrušena plošča eden glavnih pogojev za izdelavo kvalitetne oplemenitene plošče. Z boljšo organizacijo in prizadevanjem vzdrževalne službe, pa tudi delavcev v proizvodnji, bo nujno potrebno zmanjšati zastoje. Naložbe, ki so bile letos pričete, bo potrebno čimprej izpeljati, istovrstno pa pripraviti vse potrebno za postopno obnavljanje in izboljševanje opreme ter naprav.

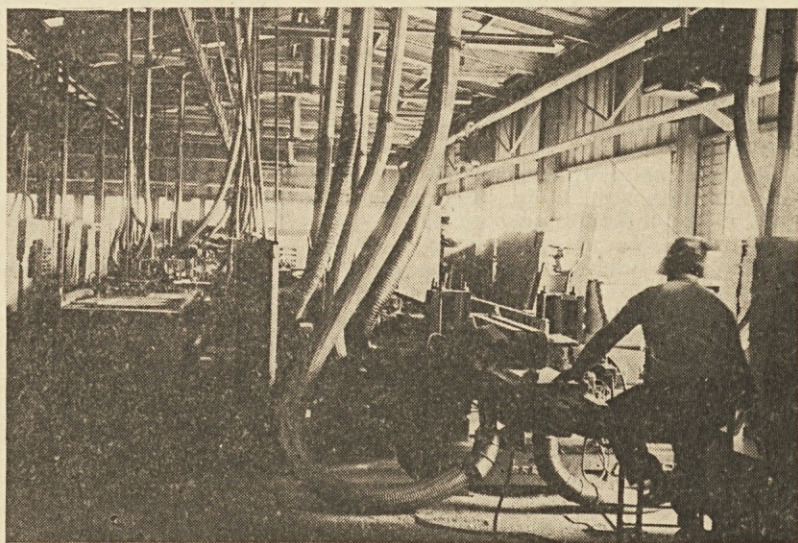
V prihodnjem letu moramo tudi pospešeno dopolnjevati sistem nagrajevanja po delu. Menim, da je za našo temeljno organizacijo, kjer nimamo posamičnih normativov, nujen dober sistem nagra-

jevanja osebne učinkovitosti za večje prizadevanje pri delu, boljše odnose med zaposlenimi in s tem za boljše rezultate poslovanja. Predvsem mora biti naš cilj izboljšati odnose, in sicer samoupravne, medsebojne in odnose do dela in sredstev, ki so nam zaupana. Da bi se to lahko uresničilo, želim v novem letu vsem veliko zdravja, dobre volje in delovnih uspehov.

A. Drobnič

● GABER Neizrabljene možnosti

Letos smo sicer izpolnili načrtovane obveznosti, vendar ugotavljamo, da nismo izkoristili vseh možnosti, da bi zadostili vsem potrebam na domačem, pa tudi zunanjem trgu. Bolj intenzivno smo proizvajali izdelke za tuje tržišče, pri katerem smo naleteli na težave, ki v danih trenutkih niso bili rešljive, predvsem zaradi slabih možnosti za proizvodnjo izdelkov na sedanji tehnologiji in zaradi slabe kooperacije.

Proizvodna hala v GABRU

Zaradi večjega izvoza naših izdelkov, ki ga bomo presežili glede na plan za 35 odstotkov, smo na domačem trgu ustvarili velik z ostanek pri dobavi kuhinj in s tem negotovanje kupcev, ki izgubljajo zaupanje do celotnega Bresta. Poleg tega pa vidimo, da si z velikimi zaostanki ustvarjamo slabše poslovne rezultate in le statistično prikazujemo visoke cene naših izdelkov.

Letos smo napravili nekaj velikih napak, ki se ne smemo ponoviti v naslednjem letu, če hočemo normalno poslovati in ustvarjati dohodek. V proizvodnji imamo glavno nalogo in tem, kako izboljšati kvaliteto naših izdelkov. V tem letu je bilo vse preveč reklamacij. Pri tem podatku pa ne smemo zanemariti tudi prevelikega izmeta v ciklusu proizvodnje.

K slabši kvaliteti izdelkov sta pripomogla naša organizacija dela in sistem nagrajevanja, ki vključuje samo količino dela, pri tem pa pozabljamo na kvaliteto. Poleg tega pa nam zastarela tehnologija onemogoča boljše kvaliteto izdelkov in s tem povzroča slabšo produktivnost.

Če hočemo še naprej ostati pretežni izvoznik, moramo del sedanje tehnologije zamenjati ali napraviti na nekaterih strojih inovacijske izboljšave. Pri tem ne smemo pozabiti na organizacijske spremembe, ki omogočajo boljše produktivnost dela. Predvsem vidim možnosti pri vključevanju organizacije dela na računalnik, kot na primer razrez plošč po krojnih kartah, vodenje proizvodnje in kalkulacije izdelkov po dejanskih cenah.

Vendar bo vse našete naloge težko izpolniti s sedanjim kadrom, tako da se bomo morali posluževati tudi pomoči delavcev iz Skupnih dejavnosti in Prodaje.

V letu 1984 moramo v naši temeljni organizaciji ustvariti večji dohodek kot v letu 1983 in s tem omogočiti tudi višje osebne dohodke, ki so sedaj občutno prenizki. To je zelo težka naloga, za katero pa moramo skrbeti vsi delavci naše temeljne organizacije, kajti vsak delavec s svojim vestnim in kvalitetnim delom lahko ustvari večji dohodek in s tem pripomore k delitvi večjega osebne dohodka.

Vsem delovnim ljudem Bresta želim srečno novo leto!

I. Gornik

● JELKA Nakopičene težave

Konec leta je čas, ko se obrnemo na prehojeno pot v preteklih dvanajstih mesecih. Ta je bila za Jelko precej težavna, z obilico večjih in manjših problemov. V

začetku leta smo bili skoraj brez ustreznih proizvodnih programov za domači trg, prav tako pa tudi za izvoz še nismo imeli dovolj naročil.

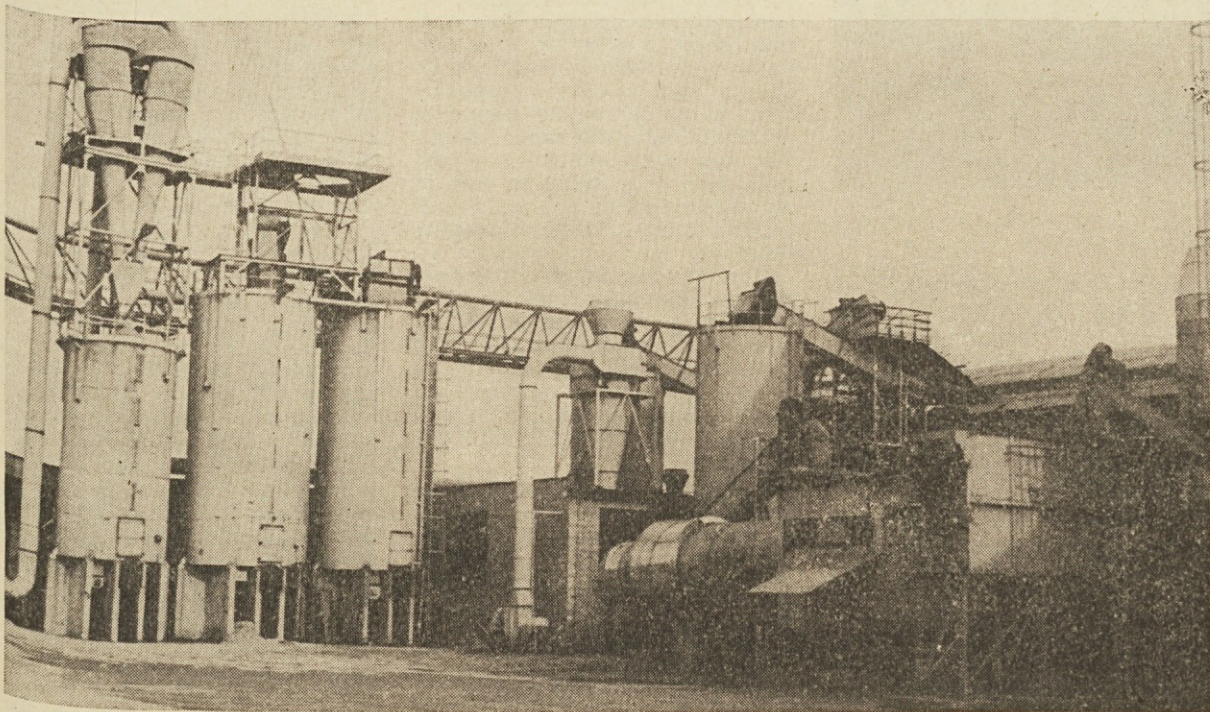
Zato smo na začetku leta delali precej kooperacijskih del za izvozne programe drugim temeljnim organizacijam. Ta dela pa so bila dohodkovno manj zanimiva. Uvajali smo nove izdelke v manjših serijah. Dobave materialov so kasnile, težave smo imeli z materiali iz kooperacije na začetku leta, pa tudi s kvaliteto materialov. Vsemu temu pa so se pridružile še nekatere lastne slabosti, kar je vse vplivalo, da plani proizvodnje pohištva niso bili doseženi.

Proizvodnja na žagi je do novembra potekala dokaj normalno. Mesečne plane smo dosegali tudi zaradi večmesečnega obratovanja v treh izmenah. Tedaj pa je prišlo do strojeloma polnojarmenika, kar je dohodkovnost Jelke še poslabšalo. Tako tudi žaga ne bo dosegla zastavljenih planov proizvodnje.

Največji uspeh v tem letu predstavlja začetek obratovanja tesalnice. Pri tem imajo precej zaslug delavci vzdrževalne službe, saj so bila vsa gradbena dela s pripravo temeljev narejena v lastni režiji.

Za prihodnje leto se kaže boljša perspektiva. Že sedaj imamo skoraj v celoti pokrito proizvodnjo s proizvodnimi programi za domači trg, pa tudi za izvoz. Kmalu bomo nabavili nov polnojarmenik in tudi tesalnica že obratuje s polno zmogljivostjo. Za zdaj tudi zaloge hlodovine obetajo normalno obratovanje žage v dveh izmenah.

(Nadaljevanje na 6. strani)

NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVO

V slogi in delu je moč

LETOŠNJE GOSPODARJENJE IN PRIHODNJE NALOGE

(Nadaljevanje s 5. strani)

Kljub vsemu pa bomo morali zastaviti vse sile, da bomo dosegali normalne rezultate. Sleherni delavec se mora zavedati, da so pogoji za gospodarjenje izredno težki in zato je potrebno vložiti kar največje napore, da bi lahko povečali dohodek in s tem tudi osebne dohodke.

A. Škrabec

• ŽAGALNICA

Kar uspešno leto

Leto 1983 je naokrog in vsi smo v pričakovanju, kaj nam bo prineslo naslednje.

Leto, ki se izteka, je bilo za gospodarjenje kar razgibano in prav gotovo ne lahko. Menda ni potrebno ponavljati, da smo se letos spopadali s številnimi gospodarskimi težavami in da se s skupnimi prizadevanji želimo izkoptati iz težkih gospodarskih razmer.

Soočamo se z resno gospodarsko nestabilnostjo, ki jo spremljajo velika inflacija, neenotnost trga (zunanjskega in notranjskega), pomanjkanje vseh vrst materialov, slaba izraba delovnega časa in še bi lahko našteval. Vse premalo se še zavedamo, da moramo pri reševanju gospodarskih težav sodelovati vsi, saj nam samoupravljanje to omogoča in obenem zavezuje.

Naše delo je bilo letos kar dobro. Rezultati devetmesečnega obračuna to potrjujejo. Nedvomno je bilo potrebno dosti truda celotnega kolektiva, da je bilo gospodarjenje tako uspešno. Delo ob prostih sobotah, nočno delo, vključevanje režijskih delavcev v neposredno proizvodnjo,

odgovornost do izpolnjevanja posameznih nalog, vse to so prispevki, ki jih je vredno omeniti, saj kažejo na visoko zavest kolektiva. S takimi, na oko majhnimi stvarmi se krepi enotnost in trdnost vseh nas, in to nam daje polet, da bomo tudi v prihodnje lažje reševali težave, ki so pred nami.

V tem prispevku ne nameravam razčlenjevati nalog, opredeljenih s planom in s katerimi so bili vsi člani kolektiva temeljito seznanjeni. Ali smo jih posamezniki izpolnili ali ne, bomo ocenili v razpravah ob zaključnem računu.

Tudi v prihodnjem letu so pred nami obveze, ki jih bo pač treba izpolniti. Predvsem mislim na povečanje izvoza s finalizacijo jelovega lesa. Naloga bo zahtevala veliko prizadevnosti vseh, prav posebej pa strokovnega kadra.

Omeniti je tudi treba, da prihodnje leto začne veljati samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za skupno pro-

izvodnjo na osnovi ustvarjenega skupnega prihodka med Brestom — TOZD Zagalnica in Javorjem — TOZD Oles. Sporazum prav gotovo prinaša nove kvalitete v sodelovanju in povezovanju lesne industrije.

Kakorkoli so rezultati našega dela in gospodarjenja ugodni, jih ne bi smeli sprejemati nekritično, saj bi nas to lahko uspavalo. Vsekakor moramo računati, da se bo bitka za stabilizacijo nadaljevala. Prizadevati si moramo za čim večji prispevek, da bomo dosegli cilje, ki smo si jih zastavili.

A. Pišček

• PRODAJA

Lahko bi bilo bolje

Letos smo si v prodaji na domačem trgu za cilj zastavili prodati vse izdelke, namenjene domačemu trgu, pa tudi občutno znižati zaloge. Če na koncu leta ocenimo svoje delo, vidimo, da nam je to v dokajšnji meri uspelo, obenem pa je treba takoj udariti, da se je prodaja na domačem trgu fizično bistveno zmanjšala. Vemo namreč, da smo velik del proizvodnje usmerili v izvoz, pa tudi nenadna konjunktura, ki je bila občutna v drugi polovici leta, je vplivala, da potreb na domačem trgu nismo pravočasno pokrivali. Da bi dobili nadrobnejšo podobo prodaje, je prav, da si jo pogledamo po posameznih proizvodnih programih.

Ploskovni sobni programi

Program Maja smo domačemu trgu predstavili lani in naj bi za-

Naša nova prodajalna v Skopju

menjal neuspeli program 3 x 3. Namenili smo ga prodajati v treh do štirih inačicah, vendar moramo poudariti, da je bil program kompleten le v temni izvedbi, pa še pri tem so bile težave z nekaterimi elementi, predvsem s klubsko mizo. Drugi dve inačici sta prišli iz proizvodnje šele v drugi polovici leta, vendar v premajhnih količinah, da bi zadostili potrebam domačega trga. Za omenjeni program lahko trdimo, da bi ga lahko veliko več prodali, če bi potrebe spremljala proizvodnja.

Drugi proizvodni programi — kot sta 3 x 3 in Miha — so bili več ali manj na zalogi, vendar jih trg ni sprejel v takih količinah,

kot bi želeli mi. Lep uspeh smo imeli s spalnico Tatjana, saj smo celotno količino, 400 garnitur, takoj prodali. Velik uspeh pričakujemo tudi od programa Helena, ki je sad skupnega dela Bresta in Slovenijalesa. Od Slovenijalesa imamo za ta program že naročilo v vrednosti 5 starih milijard dinarjev.

Kuhinjski programi

Tržno zanimiv program kuhinj in pa zmanjšanje proizvodnih zmogljivosti za domači trg je povzročilo, da imamo veliko odprtih naročil — še 1. decembra 20.000 elementov — in seveda dolge dobavne roke. To nam kviri ugled pri kupcih in na celotnem domačem trgu. Zato bo treba zmanjšati program; dokler ne

bomo ozdravili sedanjega stanja, bomo proizvajali samo dva tipa kuhinj. Računamo, da bo stanje boljše šele v prvem polletju, ko bomo lahko prešli na normalne dobavne roke.

Tapetniški programi

Na tem področju se lahko pohvalimo in mislim, da imamo tržno izredno zanimiv program. Najbolj zgovoren je že podatek, da imamo tri mesece dolg dobavni rok.

Primarni proizvodi

Z njimi ni bilo izrazitih težav; stekla pa je tudi prodaja negorljivih plošč, saj smo tudi stare zaloge skoraj v celoti odprodali.

Z denarjem večne težave

NAŠE LETOŠNJE FINANČNO POSLOVANJE

Skrb za likvidnost oziroma za poravnavanje obveznosti ob dogovorjenih in zakonitih rokih je ena izmed glavnih nalog finančne službe. S sodelovanjem vseh tistih, ki so vključeni v proizvodni oziroma poslovni proces, mora ukrepati tako, da je zagotovljenih največ možnih finančnih sredstev ob pravem trenutku, ob najmanjših možnih stroških in najvišjih učinkih.

To so seveda le osnovna načela, ki se jih je v tem težkem gospodarskem položaju težko povsem držati. Se posebej velja to za nas, ki se s takimi težavami soočamo še dalj časa in kakor je pričakovati, se bomo tudi v prihodnje.

Leto 1983 je za nami in ugotovimo lahko, da smo v nekaterih kritičnih obdobjih le s težavo zbrali dovolj sredstev in lahko poravnali obveznosti do dobaviteljev, do delavcev (osebni dohodki, regres za letni dopust), do sklenjenih samoupravnih sporazumov, pa še do koga.

Vzrokov za to je več. Prvi in glavni je v tem, da je pokritje obratnih sredstev z lastnimi sredstvi ali s tujimi dolgoročnimi viri prenizko, poslovne banke pa so zaradi omejenih plasmanov in večjih potreb v nekaterih drugih področjih gospodarstva znižale obseg kreditiranja in askonta menic, obenem pa so se povečale obrestne mere. Visoke obresti pa so zniževale dohodek, ki bi navsezadnje moral biti glavni vir financiranja (poleg ostalega) tudi obratnih sredstev. Svoj delež je k temu prispevala še izguba v temeljni organizaciji POHISTVO in pa skromni poslovni rezultati tudi v nekaterih drugih temeljnih organizacijah.

Težak likvidnostni položaj smo reševali s selektivnimi krediti, ki jih banka odobrava za pripravo proizvodnje za izvoz in financiranje izvoza, s posojili poslovnih partnerjev občinskega in republiškega sklada rezerv gospodarstva, z eskontiranjem menic, z avaliranjem lastnih menic, zmanjšale so se zaloge gotovih izdelkov, v zadnjem trimesečju pa nam je po svojih močeh pomagala tudi interna banka SOZD Slovenijales.

Obenem smo izvajali notranje ukrepe, ki so usklajevali finančne možnosti s potrebami po nabavi surovin in prepromaterialov. Najbolj kritičen položaj v juliju pa je ublažilo reprogramiranje odplačila dela glavnice deviznega kredita MINERALKE in POHISTVA.

V letu 1984 stopi v veljavo 7. a člen zakona o zavarovanju plačil, po katerem bo uporabnik družbenih sredstev, ki ne bo v predpisanem roku in na predpisan način (15 dni po nastanku dolžniško upniškega razmerja) plačal oziroma zavaroval plačila dospelih obveznosti iz naslova prometa blaga in storitev ter iz naslova investicij, smel izplačevati osebne

dohodke le v obliki akontacije v višini zneska povprečnega osebnega dohodka, izplačanega v prejšnjem letu na delavca, vendar največ do višine povprečnega osebnega dohodka, izplačanega na delavca, ki ga za območje republike določi služba družbenega knjigovodstva za panogo, v katero je delovna organizacija uvrščena.

Ta člen nas vse zavezuje, da bomo skrbeli za plačilno sposobnost še bolj kot doslej. Poleg ukrepov in nalog, ki smo jih že večkrat opredelili, bomo morali več pozornosti nameniti načrtom financiranja, ki jih bodo morali spoštovati vsi, ki vplivajo na njihovo izvajanje, optimirati proizvodne serije z upoštevanjem zahtev tržišča, hitreje dokončevati sprotne proizvodnje ob neposrednih zadolžitvah odgovornih delavcev, bolj kot doslej uporabljati možnost za poravnavo obveznosti s kompenzacijami, v povezavi z interno banko SOZD Slovenijales usklajevati likvidnostne načrte in iskati možnost za dodatne vire financiranja ter po možnosti posvečati več pozornosti racionalnosti gospodarjenja s finančnimi sredstvi.

Povečan izvoz naj bi tudi ob manjšem povpraševanju na domačem trgu preprečil naraščanje zalog gotovih izdelkov in omogočal še naprej najemanje kreditov v te namene, ki bi morali biti, glede na dinarsko vrednost izvoza, precej višji, če bo banka seveda imela dovolj sredstev.

Velike težave nam bodo povzročala nesorazmerja oziroma časovna neusklajenost prilivov od kupcev in odlivov za dobavitelje. Prvi postavljajo kot pogoj za nakup pohištva izredno dolge roke plačil, medtem ko dobavitelji pogojujejo za surovine in prepromaterial virmanska plačila oziroma menice na kratek rok.

Če bo reprogramiran še preostanek glavnice za prej omenjene devizne kredite, če bomo izvozne načrte dosledno izpeljali, spoštovali sprejeta načela in ukrepe s področja likvidnosti, potem lahko upamo, da bo naša plačilna sposobnost v letu 1984 nekoliko boljša, še vedno pa ne taka, da bi lahko poslovali brez dodatnih, zunanjih virov financiranja.

P. Kovšca

S. Zidar

NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVOLETNI OBRAČUNI • NOVO

Sredi zank predpisov

ZUNANJE TRGOVINSKO POSLOVANJE LETOS IN PRIHODNJE LETO

Opredelevati zunanje trgovinsko poslovanje Bresta ni lahka naloga. Opredeliti ga za uspešnega? Zakaj? Saj izvoz vendar ne bo uresničen tako kot smo pričakovali, pri uvozu pa tudi ni šlo brez težav. Prav tako ga ne moremo opredeliti kot neuspešnega. Kljub velikim težavam bomo namreč le dosegli povečanje izvoza in tudi večjih zastojev zaradi težke preskrbe z domačega trga in iz uvoza ni bilo.

Prav gotovo je prav, da ob letu, ko ocenjujemo delo za nazaj, pogledamo stvari podrobneje.

Za izvoz lahko rečemo, da smo napravili mnogo glede na to, s kakšnimi težavami smo se srečevali med letom. Glavni vzrok, da načrtovani izvoz ne bo izpolnjen in bo komajda dosegel izvoz iz leta 1982, je v tem, da proizvodnja ni bila tolikšna kot smo jo načrtovali.

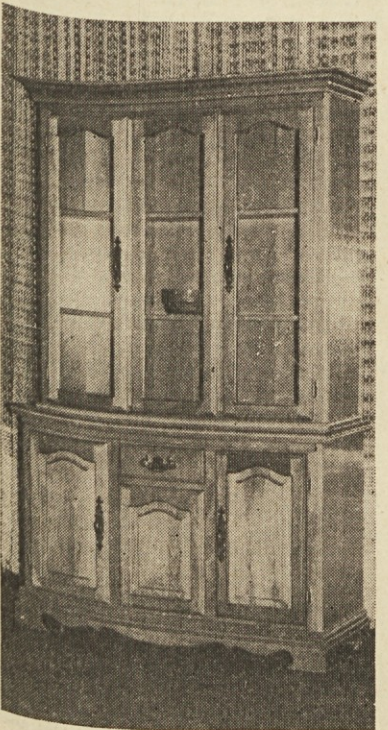
Najbolj je pod načrtovano proizvodnja za izvoz v Pohoštvo in v obeh žagah v proizvodnji žaganega lesa. Vendar je tudi v drugih temeljnih organizacijah opaziti kasnitev v proizvodnji in zamik odpred, ki bodo prenesene v januar 1984 in bodo imele za posledico manjši izvoz.

Ne bi želel komentirati vseh vzrokov za manjšo proizvodnjo, vendar je treba poudariti, da smo v letu recesije 1982 sprejeli v nekaterih TOZD v proizvodnjo tudi take programe, ki niso najbolj ustrezali v proizvodnem smislu. To pa se je kot posledica odrazilo letos v manjšem obsegu proizvodnje.

Velike težave smo imeli tudi na nabavnem področju, saj je bilo čedanje teže dobiti posamezne repromaterialne na domačem trgu in v vse več je bilo potreba po uvozu ali združevanju deviz za dobave z domačega trga.

Med celotnim letom, ki ga že lahko označimo za krizno, je bil s strani kupcev prisoten stalen pritisk na čim krajše dobavne roke.

To pa je imelo za posledico kratke nabavne roke posameznih materialov. Vse to je povzročilo velike težave nabavni službi — ob upoštevanju dejstva, da so se med letom menjali režimi uvoza (vse več je bilo potrebnih dovoljenj za uvoz iz Beograda), da so bile vse poslovne banke devizno nelikvidne in smo zato čakali z nakazili tudi po več mesecev tako, da je prihajalo do tega, ko nam dobavitelji niso hoteli več pošiljati naročenih materialov. Zaradi razmer pri nas so vsi zahtevali plačilo z akreditivi in povrh vsega je še primanjkovalo razpoložljivih deviznih sredstev v samem Brestu, kar je težave še povečevalo.

Kredenca 1053 za izvoz na ameriški trg

Če sedaj ob koncu leta vidimo pred seboj težave, ki smo jih imeli, lahko kljub vsemu zaključimo, da smo poslovno leto ugodno končali. Seveda pa nikoli ni tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše, še zlasti, če upoštevamo tudi nekatere lastne slabosti.

Kako pa v prihodnjem letu?

Trenutno še ne vemo pravega odgovora. Kljub zagotovitvam zvezne vlade namreč pogoji gospodarjenja še niso znani. Lahko pa rečemo, da so se stvari na trgu močno spremenile, povpra-

ševanje na vseh trgih narašča, ponovno oživlja ameriški trg, ki je eden od najpomembnejših trgov za Brest. Konjunktura raste tako, da se tudi cene pohištva na trgu dvigajo in pričakujemo, da v letu 1984 ne bomo imeli težav s prodajo. Več jih pričakujemo z oskrbo proizvodnje, saj je potrebno vse več materialov uvažati, ker jih doma ni ali ker so slabe kvalitete.

Na koncu bi lahko glede na vse, ocenili leto 1983 kot zadovoljivo, leto 1984 pa bo težje glede preskrbe in lažje glede prodaje v izvoz. Ostane pa nam seveda še proizvodnja, saj brez nje si izvoza ne moremo zamisliti.

Ocenjujemo, da je načrt 15 milijonov dolarjev v letu 1984 realen. Velik pomen bo pri tem imela proizvodnja. Vendar smo uspeli nekatere proizvodno neprimerne programe nadomestiti z drugimi, nekaterim pa smo uspeli povečati tudi cene, tako da bodo dohodkovno zanimivejši. L. Ule

Širok splet nalog

LETOŠNJE DELO SINDIKATA IN PRIHODNJE NALOGE

Iz teka se leto, pa tudi mandat sindikalnim delavcem Bresta. Zato je prav, da pogledamo delo, s katerim se je sindikat ukvarjal v tem letu in ga kritično ocenimo.

Najpomembnejša naloga sindikata v tem letu je bilo stalno spremljanje izpolnjevanja planških nalog, ki so bile naravnane s cilji gospodarske stabilizacije. Organizirano je bilo tudi brezplačno delo režijskih delavcev v proizvodnji izven njihovega delovnega časa.

Nizki osebni dohodki v Brestu predstavljajo resen problem, ki ga je sindikat večkrat obravnaval. S stalnim padanjem realnih osebnih dohodkov, še posebej delavcem z najnižjimi osebnimi dohodki, smo prišli na mejo ogroženosti za normalno življenje.

V drugi polovici leta smo obravnavali uskladitev osebnega dohodka z družbenim dogovorom, kar predstavlja povečanje osebnega dohodka za 3,3 odstotka. Tako smo dosegli, da najnižji osebni dohodek ni bil manjši od starega milijona. Vsekakor pa je to še veliko premalo, če se primerjamo s sorodnimi delovnimi organizacijami, ali s povprečjem panoge.

Kritično moramo spregovoriti o inventivni dejavnosti, ki je dejansko skoraj ni. Sindikat si je že v začetku leta zastavil nalogo, da se to področje izboljša. Bila je imenovana komisija za pripravo pravilnika, vendar do danes še ni izdelan. Organizirani so bili seminarji, na katerih pa je bila udeležba slaba. Vse kaže, da ni zainteresiranosti pri odgovornih delavcih, da bi prisluhnili splošnim priporočilom in spodbudam širše družbene skupnosti.

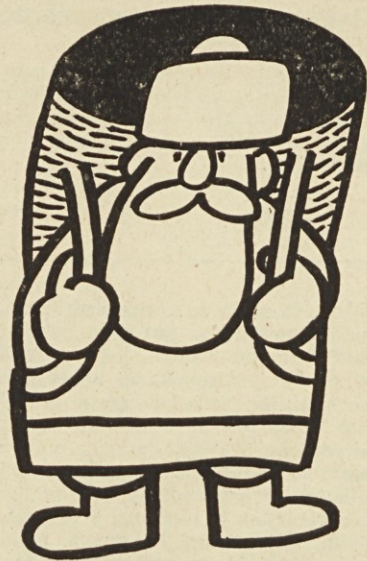
Veliko dejavnosti je bilo tudi pri urejanju delovnega časa. Pri tem smo izgubili precej delovnega časa ob razpravah, ki pa niso dale zelenih rezultatov.

Letos smo povečali zmogljivosti za letovanje naših delavcev in smo v najem vzeli še šest dodatnih prikolic. Kljub temu še nismo zadovoljili potreb za tako obliko letovanja. Dogovorjeno je, da bi najeli še dodatnih deset prikolic in tako zagotovili desetdnevno letovanje.

V tem letu so bile tudi volitve v samoupravne organe. Sindikat je vodil priprave od evidentiranja kandidatov in kandidacijskih

konferenc ter spremljal potek volitev.

Kritično moramo tudi oceniti delovanje delegatskega sistema, predvsem zaradi slabe pomoči strokovnih delavcev, pa tudi slabega sodelovanja delegacij znotraj Bresta. Dogaja se, da šele na skupščinah ugotovimo, da so stališča delegatov različna in nerazčiščena. Do tega v prihodnje ne bi smelo prihajati.

Ob sprejemanju enotnega sistema nagrajevanja je bilo dogovorjeno dograjevanje sistema in sicer zlasti meril za učinkovitost in uspešnost. Ugotavljam, da se vse to prepočasno premika in da zastavljenih ciljev nismo izpolnili.

Naštel bi še nekaj zadev, o katerih je sindikat razpravljal:

- obravnava periodičnih obračunov in planov;
- delovanje sindikalnih skupin in njihovo odločanje;
- informiranje delavcev;
- uveljavljanje varstva pravic delavcev in reševanje sporov.

Dela v prihodnjem letu bo še več, še posebej na področju gospodarjenja in uveljavljanja gospodarske stabilizacije. Ob padanju realnih osebnih dohodkov pa bo potrebno večjo skrb posvetiti socialno ogroženim delavcem. Vsekakor je osnovni cilj, da z dobrim gospodarjenjem dosežemo večji dohodek, s tem pa tudi večji osebni dohodek, ki je še kako pereč problem v naši delovni organizaciji.

D. Žnidaršič

Z volišča v temeljni organizaciji POHIŠTVO

NOVI DELEGATI

LETOŠNJE VOLITVE V ORGANE UPRAVLJANJA

8. decembra so bile v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti volitve delegatov v samoupravne organe. Delavci so izvolili delegate v delavske svete temeljnih organizacij oziroma delovne skupnosti, delavski svet delovne organizacije, odbore samoupravnih delavskih kontrol ter predsednike in člane disciplinskih komisij.

Udeležba na volitvah je bila zelo dobra, saj je znašala v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti povprečno okrog 92 odstotkov vseh zaposlenih.

Novi delegati v delavskih svetih so:

Delavski svet delovne organizacije

Horvat Miro, Obreza Vlado, Borštnik Franc, Zgonc Alojz, Obreza Valči, Pečkaj Drago, Tuhtan Marko (vsi Pohoštvo), Turk Joža, Frim Vili, Obreza Franc (vsi Prodaja), Hladnik Jožica, Mevc Anton, Meden Alojz (vsi Iverka), Kraševac Franc, Kočevar Vinko, Bavec Justin, Ožbolt Darko, Srpan Danica (vsi Žagalnica), Nared Slavko, Zakrajšek Nataša, Rupar Boris (vsi Jelka), Brence Jože, Debevec Franc, Šega Anton, Godeša Jožefa, Svigelj Roman, Šega Jože, Zemljak Ženi (vsi Masiva), Petrič Ferdo, Prevec Albina, Celhar Peter (vsi Gaber), Znidaršič Ivanka, Znidaršič Slavko, Vesel Joža (vsi Tapetništvo), Kebe Viko, Leskovec Viko (Mineralka), Mele Sanda, Intihar Ivan, Zidar Toni (vsi Skupne dejavnosti).

Delavski svet TOZD Pohoštvo: Meden Franc, Lovko Nada, Borštnik Majda, Klančar Malči, Šparemblek Marija, David Marjan, Pirš Stanko, Ule Maja, Jernejčič Andrej, Krašovec Joža, Srpan Olga, Braniselj Jože, Ule Jože, Mahne Boža, Basar Zdenka, Hribljan Elči, Ivančič Tončka, Grbec Marjan, Gornik Jože, Ponikvar Zmago, Maček Alenka, Mozetič Tomo, Škerlj Jože.

Delavski svet TOZD Masiva: Modic Stane, Grbec Alojz, Godeša Edvarda, Ule Ivan, Jakopin Marija, Šega Roman, Ule Albina, Mulec Barica, Rot Stanko, Arko Marija, Miklavčič Lidija, Jakovljevič Anica, Godejša Janez, Turk Ana, Kranjc Anita, Čučak Tomo, Herblan Janez, Simšič Franc, Gornik Marija, Hiti Miro, Gornik Greta.

Delavski svet TOZD Jelka: Hren Vinko, Doles Janez, Šivec Jože, Katern Jože, Doles Stanko ml., Primožič Marija, Ravnik Tone, Petrič Janez, Bajc Silvo, Zakrajšek Nataša, Knap Franc.

Delavski svet TOZD Žagalnica: Dajč Štefan, Drobnič Danilo, Kovač Emil, Mlakar Ruža, Porok Ivan, Strle Vera, Strle Milka, Strle Vinko, Turk Neva, Zakrajšek Ana, Znidaršič Marija.

Delavski svet TOZD Gaber: Kandare Janez, Strle Jože, Turk Filip, Šraj Jože, Ovsec Jože, Benčina Franc, Žagar Albina, Hiti Ludvik, Mlakar Matjaž, Truden Franc st., Truden Barka.

Delavski svet TOZD Iverka: Gornik Milan, Kovšca Jože, Mevc Anton, Klančar Franc, Mulec Franc, Horvat Renato, Šparemblek Franc, Ardelič Momčilo, Snoj Jože.

Delavski svet TOZD Mineralka: Janeš Milan, Korošec Stane, Lovko Branko, Negode Zdravko, Premrov Marjan, Primožič Jože, Stritof Milan.

Delavski svet TOZD Tapetništvo: Mišič Janko, Kovačič Franc, Kvaternik Janez, Benič Anton, Doles Joža, Palčič Silva, Vesel Anton, Grbec Marija, Bahunek Boža.

Delavski svet TOZD Prodaja: Červek Slavko, Hiti Drago, Homovec Samo, Kos Emil, Mele Matija, Mišič Slavko, Petan Roman, Petrovič Ana, Šega Tone, Tropan Marko, Turk Joža.

Delavski svet Skupnih dejavnosti: Kočevar Milena, Braniselj Cvet, Turšič Franc, Fatur Liljana, Rožanc Marija, Zigmund Iva, Kusič Helena, Hiti Alojz, Majerle Jože, Bizaj Milka, Korošec Ivan.

Istočasno z volitvami je bil tudi referendum za sprejem sprememb in dopolnitev statuta sestavljene organizacije Slovenijales. V vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti so bile omenjene spremembe in dopolnitve sprejete.

A. Perčič

Iz drugih lesarskih kolektivov

JELOVICI je uspelo pridobiti pomembno naročilo za **gradnjo montažnega naselja** Vidikovac pri Pulju. Tam bo zgradila 35 montažnih hiš delavcem stanovaljske zadrage Uljanik. Vrednost vseh del je 47 milijonov dinarjev. Monterji Jelovice bodo hiše postavili v 90 dneh. Vse hiše bodo grobo zmontirane, vendar obdelane s fasado jubisol.

V **MARLESU** so ustanovili **društvo inovatorjev**, v katerega je pristopilo 27 delavcev. Društvo naj bi organizirano skrbelo za usmerjanje in načrtovanje inventivne dejavnosti v delovni organizaciji. Letos je bilo doslej prijavljenih 17 predlogov, od katerih jih je bilo 11 sprejetih. Dosežena gospodarska korist uveljavljenih predlogov znaša 3 milijone 436.576 dinarjev, izplačila inovatorjem pa 214.284 dinarjev.

LESNINA načrtuje za leto 1984 le tiste naložbe, ki jih ima že dalj časa v pripravi: proizvodni prostori v EMMI — Slovenska Bistrica, skladišče in prodajalna gradbenega materiala v Kruševcu, prodajni salon v Tuzli, naložba in organiziranje maloprodaje gradbenih materialov v Gramexu, krojilnica brusnih travok (prednostna naložba Unilese), pripravljala dela za salon v Mariboru, rekonstrukcija žage v Grosupljem in prodajalna v Zadru.

NOVOLES gradi nov obrat v Radatovičih, vasi onstran republiške meje, sredi Žumberka. S to gradnjo uresničuje nadaljnje razvijanje svoje kemijske proizvodnje, ki temelji na lastnem znanju in izkušnjah. Gre za razvijanje programa kerakril; proizvajali bodo kuhinjska pometalna korita, sanitarno opremo, delovne površine v kuhinjah, kopalnicah in učilnicah, pa tudi fasadne plošče. Trg za prodajo teh izdelkov je že zagotovljen, obetajo pa se tudi velike izvozne možnosti, saj naj bi izvažali več kot tretjino te proizvodnje.

Razvojni oddelek v HOJI med drugim pripravlja nov pohištveni sistem, ki nudi z nekaj osnovnimi elementi in enostavno vezavo možnost številnih kombinacij več pohištvenih elementov, mizo, ki jo je mogoče z raztegnitvijo spremeniti v fotelj ali posteljo, nov tip gradbenih elementov, iz katerih je mogoče sestaviti različne vikend hišice, nov tip oken in vrat, nove tipe obešalnikov in

obešalnih sten ter nove izvedbe foteljev in sedežnih garnitur.

LIKO, ki je letošnjo jesen praznoval dvajsetletnico, je svoj jubilej obeležil z **več novimi pridobitvami**. Pridobili so novo prodajno skladišče na Vrhniki s površino 400 kvadratnih metrov, odprli nov prodajno-razstavni salon s stalno razstavo svojega proizvodnega programa, nabavili nov računalnik, uvozili opremo za posodobitev tehnološkega postopka v svojih štirih temeljnih organizacijah in zaključili drugo fazo posodobitve proizvodnje v tovarni stolov na Verdu. Predračunska vrednost vseh vlaganj je bila 255.530.000 dinarjev.

LESNA Slovenij Gradec (22 temeljnih organizacij z 2892 delavci) se pripravlja na **integracijo** v SOZD Uniles. Elaborat o upravičenosti priključitve je za ustrezne samoupravne postopke že pripravljen.

INLES presega izvozne načrte, čeprav so letos načrtovali skoraj enkrat večji izvoz od lanskega. Devizni učinek je ugoden, saj kar za 2,6-krat več izvažajo kot uvažajo.

V **STOLU** so za izvoz na ameriško tržišče pripravili zanimivo

novost — tapcirane fotelje, ki jih lahko s pomočjo kovinskega mehanizma preoblikujemo v dvojno ležišče. Razmišljajo, da bi ga ponudili tudi domačemu tržišču, saj je kot nalašč za opremo manjših stanovanj.

SAVINJA je bila poleg Marlesa edina od pohištvenikov, ki so razstavljali na sejmu »vse za otroka«, kar kaže, da proizvajalcev pohištva za otroke ni veliko. Prav zato nameravajo proizvodnjo takšnega pohištva še povečati.

V **LIP Bled** so po večletnih prizadevanjih le usposobili **novi kotlovnici** v svoji temeljni organizaciji v Bohinjski Bistrici. Kljub precejšnjim zamudam na račun dobaviteljev naj bi začela obratovati sredi prihodnjega leta.

LIK Kočevje v naslednjih nekaj letih ne predvideva večjih naložb na področju primarne proizvodnje. Nujne naložbe pa bodo vendarle potrebne za zamenjavo dotrajane strojne opreme in v tehnologijo za predelavo tanjše oblovine in žaganega lesa. V svoji tovarni ivernih plošč pa so pred odločitvijo, ali naj se lotijo postopne obnovitve strojne opreme in s proizvodnjo nadaljujejo ali pa naj proizvodnjo plošč ustavijo.

Mladi se vključujejo

Letos je Brestova mladinska organizacija naredila nekaj korakov naprej, saj smo organizirali več akcij. Sodelovali smo v proizvodnem delu pri izpolnjevanju planskih obveznosti temeljnih organizacij. Tako je tudi mladina prispevala svoj delež k stabilizacijskim prizadevanjem.

Prav v tem mesecu pa so bile v delovni organizaciji volitve v organe upravljanja ter v vodstva družbenopolitičnih organizacij. Mladinska organizacija se je zavzela, da bi bilo v vseh organih upravljanja dovolj delavnih mla-

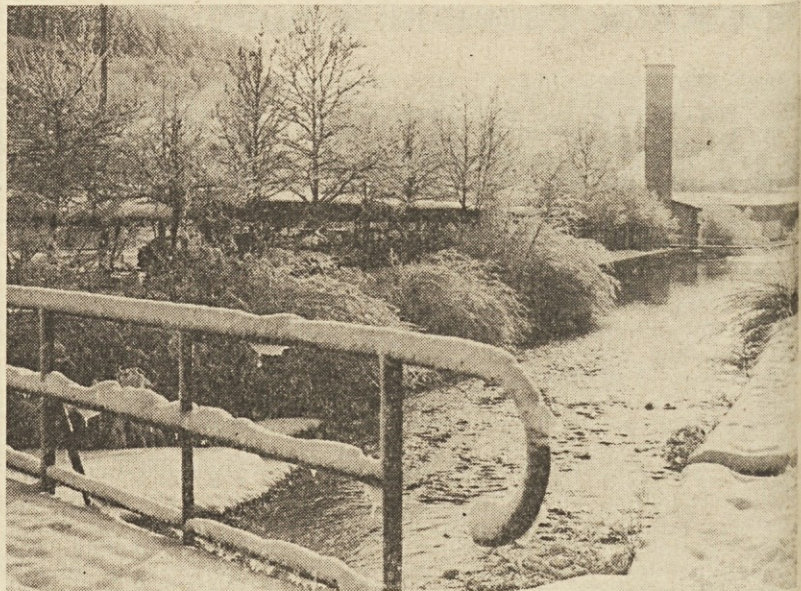
dink in mladincev. S tem pa bo tudi delo mladinske organizacije uspešnejše.

Večjo povezavo pa smo občutili tudi s koordinacijskim svetom SOZD Slovenijales, saj redno spremljamo delovanje vseh mladinskih organizacij v sestavljeni organizaciji.

Tako je bila na eni izmed sej koordinacijskega sveta dana pobuda, naj bi mladinska organizacija Bresta organizirala tradicionalno, deseto srečanje mladih delavcev SOZD Slovenijales. Mladi smo to pobudo sprejeli in upam, da bodo s pomočjo vodilnih delavcev igre uspele.

Upam, da bo sodelovanje mladine v samoupravnih organih še bolj prispevalo k uresničevanju stabilizacijskih programov tudi v prihodnjem letu.

S. Homovec

Toliko nam ga je doslej nasulo letos

Vrsta zahtevnih nalog

LETOŠNJE DELOVANJE ORGANIZACIJE ZVEZE KOMUNISTOV NA BRESTU

Tudi letos je bilo delovanje komunistov usmerjeno predvsem v razreševanje težkega gospodarskega položaja ter devizne bilance v Jugoslaviji, pa tudi položaja v Brestu.

Tako so bile glavne naloge komunistov v prizadevanjih za večjo produktivnost, večji izvoz, boljšo izrabo delovnega časa in materialov ter boljšo organizacijo proizvodnje.

Zaradi zaostrenih razmer je bilo preteklo leto zelo težavno in razgibano, pa so nas tako razmere same prisilile k večji dejavnosti. Vključevali smo se v obravnavo vseh širših republiškega in zveznega centralnega komiteja in na podlagi teh sej sprejeli nekateri sklepe.

Slovenski centralni komitej je na osnovi 3. seje zadolžil svoje predsedstvo, da sklicuje programsko konferenco na področju gozdarstva in lesne predelave, da se komunisti dogovorimo in natančneje opredelimo kongresne usmeritve na podlagi akcijskega

povezovanja pri obvladovanju zaostrenih gospodarskih razmer.

Osnutke in sklepe smo obravnavali na akcijski konferenci, vrsto pripomb pa smo posredovali prek delegatov. Rezultat tega pa je bil tudi podpis samoupravnega sporazuma o združitvi v skupnost združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju gozdarstva in lesne predelave v naši regiji.

Tudi na ravni SOZD Slovenijales smo imeli akcijsko konferenco o odnosih oziroma sodelovanju v okviru SOZD Slovenijales. Na tej konferenci smo sprejeli vrsto ugotovitev in priporočil.

V oceni delovanja zveze komunistov ugotavljamo, da je med člani prevažna idejno akcijska usposobljenost, tako da bo treba v prihodnje tem vprašanju posvetiti večjo pozornost, saj bomo le tako lahko s svojim delovanjem prispevali k boljšim rezultatom na Brestu, pa tudi v širši družbeni skupnosti ter izpolnili program dolgoročne stabilizacije gospodarstva.

B. Bajc

Tone Kebe

Notranjski prevabacci

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)
MED PRVIMI AKTIVISTI

Med žrtvami fašističnega pohoda po Evropi je bila tudi kraljevina Jugoslavija. Sesula se je, še preden je prišlo do resnega spopada. Korupcija, izdajstvo, pobeg vladajočih, razočaranje.

Ludvik Lovko je bil poslan na »orožne vaje« v taborišče Ivanjico, medtem ko so bili drugi »bolj zanesljivi« fantje poslani v redno vojsko. Domov se je vrnil tik pred razpadom...

Vedel je, kaj mu je storiti. Sestri Mariji je dejal: »Zdaj je prišel naš čas!« Takoj je začel zbirati orožje in strelivo. Z drugimi somišljeniki se je pripravljala na upor. Takrat še ni bilo jasnih navodil, a partija je že prej propagirala vstop prostovoljcev v vrste redne jugoslovanske vojske. Zdaj so se ti prostovoljci nejevoljni vračali domov in čakali na silo, ki jih bo organizirala in povedla v boj proti okupatorju.

Že v maju 1941. leta je bila v Cerknici oblikovana partijska organizacija, čez dober mesec pa še organizacija Osvobodilne fronte. Ludvik je bil od vsega začetka v organizaciji OF in kmalu je postal še član okrožnega odbora OF za Notranjsko.

Postal je nadvse delaven organizator ljudske vstaje na vsem območju srednje Notranjske. Pri njem sta se že v juniju in juliju 1941 ustavljala inštruktorja CK KPS Ivan Novak-Očka in France Popit-Sine. Imela sta ga za »svojega«, čeprav formalno še ni bil član komunistične partije. Na priporočilo inštruktorja Popita je konec leta 1941 za deveto uredil z organizacijskim sekretarjem Tonetom Tomšičem Alojz Ule, tedanji sekretar cerkniškega okrožnega komiteja KPS. Tako je bil Ludvik spet sprejet v vrste komunistov, kar je s svojim aktivističnim delom že zdavnaj opravičil.

Potlej se je ves posvetil ustanavljanju, utrjevanju in izpolnjevanju odborov OF in širjenju partijskih in skojevskih organizacij, zlasti po cerkniški dolini. Sodeloval pa je tudi z organizatorji OF in vstaje v Menišiji, na Bloški planoti, v Loški dolini, v Babnem polju, z aktivisti na Rakovškem in na Primorskem, kar potrjujejo številne izjave borcev in aktivistov. Sodeloval je v neštetih in raznoterih akcijah.

VEDNO V SREDIŠČU UPORA

Ludvik Lovko je bil poznan pod partizanskim imenom Bobnar. Iz nekaterih ohranjenih dokumentov je

videti, da se je na okrožnicah in navodilih podpisoval kot Viko Bobnar. Ljudje so mu zaupali, kajti poznali so ga kot poštenjaka in uglednega človeka. Na začetku upora je bil star že 33 let, dovolj zrelih let, da so mu zlasti mlajši ljudje sledili z vsem spoštovanjem. Nenehno je bil prisoten pri razpredanju aktivistične mreže, vedno je nastopal s prepričljivimi in iskrenimi besedami. Sodil je k tistim komunističnim agitatorjem in bojevnikom, ki niso uporabljali sile in zastraševanja, marveč so nastopali človeško in z razumevanjem.

Ludvik je bil dovolj ali še celo preveč strpen do sovražnikov. V tem humanizmu pa ni nikoli odstopil od političnih ciljev in akcij, marveč jih je uresničeval kar najbolj dosledno. Naloge je sprejemal odgovorno in vedno je presenečal z uspehi.

Pri svojem aktivističnem delu je bil Ludvik zelo oprezen, saj so mu bili ovaduhi vedno za petami. Dostikrat je prespal na domačem skednju, ali pa se je umaknil na bližnje kozolce. Marsikatero noč je prespal pri prijateljih.

21. junija 1941 se je za mesec dni umaknil v Loško dolino (spominja se Alojz Mlakar-Ljubo). Nastanil se je pri sorodnikih Antončičevih v Podgori. To je bilo prav v času (13. julija), ko je bil v Cerknici na uradnem pregledu visoki komisar Emilio Grazioli. Tedaj je med okupacijo prvič in zadnjič zaigrala cerkniška godba brez svojega kapelnika. Godbenike so prisilili, da so pri sprejemu igrali koračnice. Potlej je Ludvik živel na pol v ilegali, dokler ni v

začetku aprila 1942 postal ilegalni aktivist.

Še preden je dokončno zapustil dom, je Ludvik sodeloval v številnih akcijah v Cerknici in njeni okolici. Marsikatero noč je preživel na pohodih pri zbiranju in odnašanju hrane za kožlješke partizane, pri uničevanju komunikacij, pri prenašanju in trosenju propagandnega gradiva, pri zbiranju orožja za partizane...

Pri nekaterih akcijah se je izredno znašel. Ko so 22. oktobra 1941 v njihovem skednju nepričakovano aretirali oba inštruktorja CK KPS Novaka in Popita in v njima še brata Otona, ki je bil takrat v skednju, se je takoj podal v kolarnico k očetu na delo in italijanski vojaki niso bili pozorni. Ko pa so vse tri na kamionih odpeljali na zaslišanje, je bil Ludvik že na varnem.

Še bolj se je znašel v Dolenji vasi ob koncu leta 1942. Z okrožnim sekretarjem Lojzetom Mlakarjem sta se pri Klamarjevi hiši srečala z belogardisti in Italijani. Ludvik se je znašel in zavpil: »Ne streljati!« Osupli belogardisti so povsili puške in Ludvik in Lojze sta se rešila, čeprav so pozneje streljali za njima. Tudi pri Mariji Magdaleni se je srečal z belogardistično patroljo in jo podobno prelisčil.

Januarja 1942 je Ludvik organiziral veliko prehrabeno akcijo v Cerknici, Martinjaku in Grahovem. Zbralo se je kakšnih petnajst terencev in čez zasneženo Slivnico so v smeri Brezij gazili sneg. Prav tam nekje pa so se srečali z večjo skupino partizanov, ki jim je menda hitela naproti. Partizani so prvi trenutek mislili, da so pod njimi italijan-

ski vojaki in že so hoteli udariti po njih. V zadnjem trenutku je to preprečil Ludvik, ki so ga partizani takoj spoznali po glasu. Nekoliko pozneje so zbrali polno vrečo suhega mesa za borce, ki so napadli železniško postajo Verd. Meso sta skozi blok odpeljala France Caserman in Jože Mele.

Ludvik je poskrbel tudi za zdravljenje znanega avstralskega partizana Johna Denvira-Frenka, ki si je verjetno prav tisto noč, ko so borci Šerčerjevega bataljona gazili po Slivnici, poškodoval nogo in hrbtnico. Frenka so tedaj nastanili v Šentkovem skednju v Martinjaku. Ludvik je bil dober prijatelj zdravnika dr. Franja Smerduja in le-ta je nudil bolnemu partizanu prvo pomoč. K njemu je dr. Smerdu prišel še večkrat tudi na Jezero k Mivcu, kjer se je Frenk pozneje pozdravil.

Po napadu italijanskih vojakov na Popkovo hišo v Bezuljaku 15. januarja 1942 so ujeli štiri partizane, aretirali pa so še tri domače. Vse so imeli zaprte v Cerknici na karabinjerski postaji v zgornji posojilnici. Cerkniški terenci z Ludvikom na čelu so skupaj z borci Šerčerjevega bataljona pripravili načrt za njihovo osvoboditev. Kakšnih petdeset partizanov je prišlo do Krajčeve žage, da bi izvedli napad in osvobodili ujetnike. Italijani pa so jih v pozni popoldanski uri odpeljali s kamionom v ljubljanske zapore. Tako je koordinirana akcija propadla. (O nekaterih akcijah, v katerih je sodeloval Ludvik Lovko, je bil objavljen daljši zapis v zborniku Notranjski listi II.)

(Se bo nadaljevalo)

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

Iz številke 75 — 31. december 1973

NA ROB LETA 1973

Leto, ki je za nami, je v marsičem značilno s svojimi posebnostmi, in lahko tudi rečem, s svojimi prelomnicami. Gospodarska gibanja doma, pa tudi na svetovnem trgu, nam v tem letu niso bila preveč naklonjena. Stabilizacijska ekonomska politika, ki jo je naša družba zavestno sprejela, je odmerila nekoliko manjši delež za osebno potrošnjo. Že med samim letom smo ugotavljali, da osebni standard zaostaja, da je zmanjšana kupna moč našega potrošnika. Zmanjšanje kupne moči smo mi posebej občutili, saj se je bistveno zmanjšalo povpraševanje po pohištvu na domačem trgu, kar je imelo za posledico občutno povečanje zaloga gotovih izdelkov, predvsem v prvem polletju.

Poleg prodaje naših izdelkov na domačem trgu je za nas izredno pomembna prodaja na tuja tržišča. Ugotovimo lahko, da so se vsa neugodna gibanja iz leta 1972 nadaljevala tudi letos, le v ostrejši obliki. Visoka stopnja inflacije doma nam je zmanjševala konkurenčne sposobnosti skozi vse leto. Na visok porast cen surovinam in reprodukcijskemu materialu je v veliki meri vplival tudi zunanji trg in nihanja svetovnih valut. Tako skokovit porast cen surovin, kot je bil letos, ni bil še nikdar. Cene nekaterih surovin so se več kot podvojile (žagan les, furnir), drugim so cene porasle od 30 do 80 odstotkov. To vse je vplivalo, da smo začeli izgubljati naše pozicije na posameznih tržiščih, ki smo si jih z dolgoletnim in velikim trudom osvojili (ZDA).

KONČNO »DA« ZA TOVARNO IVERNICH PLOŠČ

Oktober je poteklo dve leti, odkar smo izdelali investicijski program za rekonstrukcijo in modernizacijo tovarne ivernih plošč. Pred odločitvijo o investiciji smo se znašli že leta 1968, ko je začela sedanja tovarna opozarjati na fizično in ekonomsko dotrajanost (ekonomska dotrajanost predvsem s stališča premajhne kapacitete). Takrat smo dali prednost rekonstrukciji in modernizaciji pohištvenih kapacitet. Z investicijo, pri kateri je sodelovala tudi Mednarodna banka, smo hoteli zagotoviti predvsem socialno varnost zaposlenih. Upravičenost take odločitve je danes očitna, čeprav bi nam bila glede na današnje tržne in druge ekonomske možnosti še kako dobrodošla nova in predvsem večja kapaciteta ivernih plošč.

TOKRAT JE ŠLO ZARES. Konstituiranje delovne organizacije Brest

V decembru je bilo samoupravno dogajanje v naši delovni skupnosti v vrelišču, živo kot redkokdaj doslej. Novembra je bil izdelan natančen načrt posameznih faz, celo datumov posameznih zborov in sestankov (nekdo je v šali dejal, da je to kot načrt invazije na Normandijo) — da bi bila naša delovna organizacija konstituirana v zakonskem roku.

Tako bomo — skoraj z gotovostjo lahko zapišemo — na dan izida našega glasila zakonsko konstituirani kot delovna organizacija Brest, s čimer bo ustvarjena trdna osnova za utrjevanje naših prihodnjih samoupravnih razmerij.

LEPA RAZSTAVA V SALONU

V počastitev dneva republike je bila od 27. novembra do 15. decembra v Salonu pohištva razstava štiridesetih varjenih skulptur na temo »Vojna v skulpturi« znanega pisatelja, kiparja in javnega delavca Toneta Svetine. Ob navzočnosti številnih družbenopolitičnih delavcev, članov organov samoupravljanja, predstavnikov šol, krajevnih skupnosti, udeležencev revolucije in mladine je na priložnostni slovesnosti nastopil zbor Tabor iz Cerknice ter recitator osnovne šole Boris Jakopin, ki je doživeto povedal Mateja Bora pesem Kurir. O liku in umetniškem delu Toneta Svetine je govoril pesnik Matej Bor.

ŠAHISTI LETOS PRVOLIGAŠI

Šahovsko društvo Cerknica je z lansko osvojitvijo prvega mesta v II. slovenski šahovski ligi (pred Jesenicami, Postojno in drugimi) doseglo doslej enega izmed svojih največjih uspehov — pravico nastopa v I. slovenski šahovski ligi. Za cerkniške šahiste, ki že leta nazaj životarijo zaradi slabih razmer (brez klubskega prostora), je sodelovanje v I. slovenski šahovski ligi veliko doživetje, plačilo za dolgoletni trud najbolj požrtvovalnih članov in organizatorjev in ne nazadnje, spodbuda za prihodnje kvalitetnejše delo.

IZ NOVOLETNE ZABAVNE PRILOGE. Novoletna invertura

Le eno predvidevanje povsem smo izpolnili: da vsaj za eno luknjo smo pasove zategnili. Razposajeno skačejo, divjajo naše cene in zdi se, kot da zanje žavbe ni nobene.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PARMA, B.; KUTIN B.: Šah za vsakogar
PRIROČNIK obravnava pravila, teorijo in zgodovino šaha. Vsebuje 70 lekcij, ki naj bi jih obvladal vsak šahist.

LUDWIG, E.: Nil

Nil je roman reke, ki je podobna dramati človekovega življenja. Prvi del opisuje Nilovo mladost (izvir reke, opisi divjine prvobitnih afriških kultur in brutalne kolonije evropskih veselil v Etiopiji in Sudanu). V drugem delu pa se reka umiri, večjo vlogo dobi zgodovina Egipta.

RUDOLF, F.: Volčje in lisičje

Knjiga za najmlajše. Zanimive zgodbe z opisi živali in njihovih dogodivščin ob srečanju z lisico in volkom.

SHELDON, S.: Bes angelov

Roman pripoveduje o vzponih in padcih mlade odvetnice Jennifer Parker. Njena ljubezen je razpeta med dvema moškima, ki hočeta uničiti drug drugega.

Novoletna kramljanja

Nekaj posebnega je v novoletnem vzdušju. Človek kar nehote začne razmišljati o preteklih in prihodnjih dneh in o tem tudi rad pokramlja z drugimi.

Delček tega vzdušja smo poskušali ujeti tudi mi z našimi »novoletnimi kramljanji«.

Nekaj naših delavcev smo pobarali o tem, katero izmed dosedanjih silvestrovanj jim je ostalo najbolj v spominu in zakaj, kaj jim silvestrovanje pravzaprav nasploh pomeni in — seveda, kaj pričakujejo od prihodnjega leta.

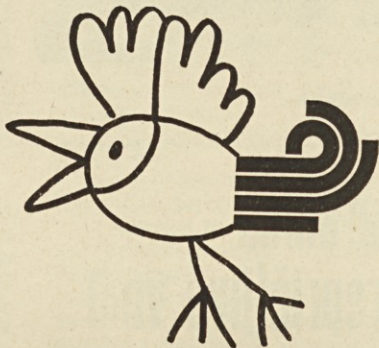
Razgovore so pripravili Danica Modic, Jože Klančar, Viktor Jerič, France Mlakar, Janez Opeka in Božo Levce.

Viktor OGRINC — TOZD GABER

— Najbolj mi je ostalo v spominu silvestrovanje pred nekaj leti. Zbralo se nas je v »šopek« več družin, ki smo se tudi sicer med seboj dobro poznale in bile prijatelji, saj smo drug drugemu zaupali naše težave ali pa se veselili uspehov, skupaj hodili na izlete. Mislim, da je v takšnem krogu najlepše končati staro leto. Tudi novoletne želje med takimi ljudmi niso le vpludnostne besede, pač pa so želje, izrečene ob podobnih priložnostih, res pristne.

— Na Silvestrov večer bi se rad znebil vseh vsakdanjih večjih ali manjših skrbi in ga preživel v zares prijetnem razpoloženju.

— Za prihodnje leto pričakujem, da bo bolj mirno, da bo manj razprtij med narodi, predvsem pa da bi v delovni organizaciji dosegli boljše rezultate in si tako zagotovili tudi boljše življenje.

Jadranka JANEŠ — TOZD JELKA

— Lani sem se ravno za Silvester preselila v novo hišo. Takrat sem prvič začela s samostojnim gospodinjstvom. Pripravljala sem silvestrsko večerjo in sama stregla gostom. Že priprave na ta dan, ko smo opremljali hišo in se pripravljali na praznovanje, so mi ostale v najlepšem spominu. — Silvestrski večer zame ni nekaj posebno vznemirljivega. Doživljam ga kot vsako drugo zabavo. Tudi kakšnih posebnih želja nimam. Običajno si želim, da bi bila zdrava in da prihodnje leto ne bi bilo slabše od iztekajočega.

— Želim, da bi prihodnje leto končala šolo. Pričakujem pa tudi, da realni osebni dohodki ne bodo več tako nazadovali kot so doslej. Moja velika želja pa je, da bi prešli od besed k dejanjem in nagrajevali resnično po delu in ne le po »ocenitvah oziroma delih in nalogah«.

Stane ZAKRAJŠEK — TOZD JELKA

— V najlepšem spominu mi je ostalo novo leto 1975, ko se mi je ravno pred Silvestrom rodila hčerka. Kot vedno sem tudi ta Silvester praznoval v družinskem krogu.

— Silvester zame ni nič posebnega. Zavedam se, da bom spet leto dni starejši in da se bodo težave nadaljevale tudi v prihodnjem letu.

— Želja imam mnogo. Na prvo mesto pa vsekakor sodijo želja po zdravju, dokončanje hiše in izboljšanje gospodarskih razmer. Vendar so to skoraj prevelike želje, da bi lahko upal v uresničitev.

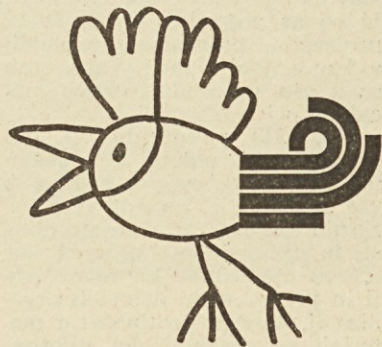
Magda URBAS, delavka iz larkirnice TOZD MASIVA

— Najbolj mi je ostalo v spominu preteklo silvestrovanje, ki je po svojem vzdušju prekašalo vsa praznovanja doslej. V družbi

vsak drug večer, popestren z zabavo in veseljačenjem.

— Niti osebno niti službeno ne pričakujem nič novega; prej bi rekel, več težav glede na krizo in položaj v svetu.

V prihodnjem letu želim Brestovemu kolektivu, da ne bi bilo toliko težav kot letos in da bi se izboljšale plače; vendar sem že vnaprej pesimist glede teh želja. Sicer pa želim sodelavcem še osebne sreče in zdravja.

Bernarda PETRIČ — TOZD POHIŠTVO

— Novo leto pričakujem z občutki tihega sožitja v družinskem krogu, s polno željami o sreči in zadovoljstvu v prihodnosti.

— Temu slovesnemu občutku pa se skoraj vedno vrinja nekakšen strah, da ne bi bila prihodnja leta slabša kot pretekla, da ne bi bilo vojne ali drugih katastrof, ob katerih je človek nemočen.

— Skrbijo me težke gospodarske razmere. Upam pa, da jih bomo le zmogli in da se bo obrnilo na bolje. Ob tem bi dejala, da nam sedanje stanje ne sme vzeti volje, zagnanosti in pripravljenosti za delo in za kljubovanje tem razmeram.

Jože HRIBLJAN — skladiščnik v TOZD IVERKA

— Teško bi se odločil za eno, kajti skoraj vsako novo leto proslavljam doma v krogu družinskih članov in ob gledanju televizije, pa je zato razpoloženje v veliki meri odvisno tudi od dobrega televizijskega programa.

— Od silvestrskega večera res veliko pričakujemo, pa vendar se v prihodnjem letu le malo tega uresniči; v glavnem ostane vse isto. Zato silvestrski večer meni ne predstavlja nič posebnega. Doživljam ga v glavnem tako kot večina drugih, doma ob obloženi mizi.

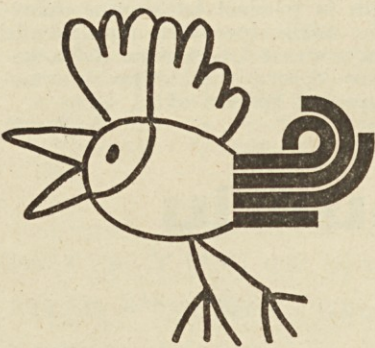
— Od prihodnjega leta ne pričakujem veliko novega in boljšega. Kolektivu Bresta želim srečno novo leto in da bi bil v prihodnjem letu še uspešnejši.

Dragica POKLEKA — tajnica glavnega direktorja — Skupne dejavnosti

— Teško bi kot nekaj posebnega odbrala katerokoli od dosedanjih silvestrovanj. Vedno sem bila ob tem prazniku v najožjem družinskem krogu, bilo pa je vsakič od otroških let naprej, zelo prijetno in toplo; še bolj kot običajno smo čutili, kako smo si blizu.

— Silvestrovanje je izmed vseh najrazličnejših praznovanj resnično nekaj posebnega. Človek se nehote ali zamisli ali porazgovori o vsem, kar je počel dvanajst mesecev nazaj, kaj mu je in kaj ni uspelo. In še nekaj: tedaj zares iz srca zaželiš sočloveku srečo v prihodnje, pomisliš nanj... Tega se med letom skoraj nikoli ne spomnimo.

— In prihodnje leto? Zaskrbljena in negotova sem. Vse težje se je prebijati skozi sedanje in prihodnje (?) cene. Mislim pa, da smo vsi trdno odločeni, storiti vse za naše boljše gospodarjenje. To pa mora roditi tudi uspehe.

Milan GORNIK — priprava iverja v TOZD IVERKA

— Najbolj mi je ostalo v spominu silvestrovanje izpred štirih let v hotelu Jama v Postojni. Po precej nepričakovani odločitvi, da gremo mladinci iz Grahovega silvestrovat v Postojno, je nastal izredno lep silvestrski večer ob dobri družbi, počutju, postrežbi in sorazmerno nizkih cenah.

— Čeprav je silvestrski večer po svojem vzdušju in razpoloženju res nekaj posebnega, pa mislim, da bi bilo najbolje, če ga sploh ne bi bilo, saj prinaša s seboj same skrbi. Doma ne moreš biti, kamor greš, pa je izredno drago, tako da si to res lahko privoščiš le enkrat na leto. Je pa kot

Zanimanje za naše plošče

SREČANJE PROIZVAJALCEV NEGORLJIVIH MATERIALOV V BEOGRADU

Jugoslavanski gradbeniški center je v Beogradu pripravil razstavo in predavanja s temo **PROTIPOŽARNA ZAŠČITA — MATERIALI IN SISTEMI V GRADBENIŠTVU**. Proizvajalci smo razstavili svoje najnovejše dosežke, povezane s protipožarno zaščito v gradbeništvu. Razstavljalo je enajst proizvajalcev, ki so se potrudili, da bi svoje proizvodne programe predstavili v kar najboljši luči. Tako smo se z vso našo konkurenco srečali iz oči v oči.

Med 330 prisotnimi so bili predstavniki republiških požarnih inšpektoratov, projektanti iz vse Jugoslavije, predstavniki požarnih inšpektoratov vojnih oblasti in njihovih institutov za raziskavo materialov ter investitorji in predstavniki delovnih organizacij, katerih protipožarni materiali so sestavni del njihovega proizvodnega programa.

Mi smo v prvem delu našega predavanja predstavili ploščo, njeno proizvodnjo, sestavo, značilnosti in možnosti za uporabo v gradbeništvu. V drugem delu pa smo prisotne seznanili s konstrukcijskimi rešitvami, se pravi, s spuščeni stropi, predelnimi stenami, oblogami, ognjeodpornimi vrati, protipožarnimi loputami in zavarovanjem jeklenih konstrukcij.

Med prisotnimi je bilo za Brestov program čutili veliko zanimanja, saj smo trenutno edini,

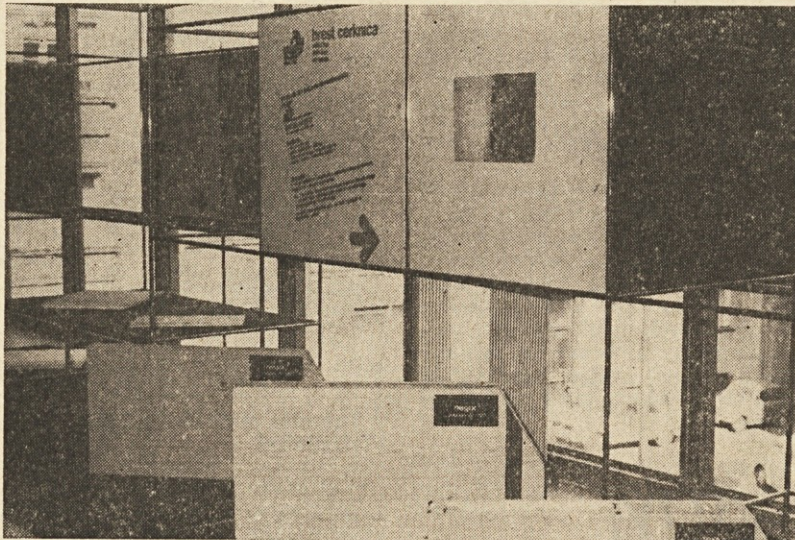
ki kupcu lahko ponudimo najvišjo stopnjo požarne in zvočne izolacije bodisi v ladjedelništvu bodisi v gradbeništvu. Ker imamo tudi ateste za konstrukcijske rešitve, smo si ustvarili trdno osnovo za prodor v jugoslavansko gradbeništvu. Med drugimi pa sta nam reklamo napravila tudi Imgrad iz Ljutomer in Termika iz Škofje Loke, ki v svojem protipožarnem programu uporabljata našo ploščo.

Zaupanje kupcev v naš izdelek pa potrjujejo tudi objekti, v katere so vgrajene naše plošče. Naj omenimo samo nekatere: Dom Ivana Cankarja, Politična šola v

Kumrovcu, Ljubljanska banka v Kranju in v Ljubljani, Republiški regionalni center Mostar, bolnišnica v Beogradu, Vojna bolnica v Zagrebu, IMP Maribor, EI Niš in tako naprej. Da je naš protipožarni program trenutno vodilni v Jugoslaviji, pa so potrdila tudi številna vprašanja prisotnih, ki so se nanašala na naš proizvodni program.

Sklenili smo mnogo novih znanstev, se dogovorili za medsebojna sodelovanja, kar naj bi se v prihodnje poznalo tudi pri prodaji naših plošč na domačem tržišču.

J. Komidar

Naš razstavni prostor na beograjskem srečanju

Strelci SD »Brest« so dobili priznanje teritorialne obrambe

Naša armada - del ljudstva

22. DECEMBER — PRAZNIK OBOROŽENIH SIL

Proslavili smo 22. december — dan JLA in teritorialne obrambe kot najvišje oblike organiziranega oboroženega splošnega ljudskega odpora.

Na sprejemu v Kartonaži na Rakeku je predsednik skupščine občine Cerknica tov. Lenarčič pripadnikom oboroženih sil in ostalim gostom v imenu sveta za SLO in DS in v lastnem imenu najprej čestital ob dnevu JLA, nato pa med drugim dejal:

»Praznik JLA postaja vse bolj praznik vseh ljudi v oboroženih silah. Naša armada postaja vse večji kolektiv, ki goji tovarštvo ter bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti. Prav v njej se vse bolj krepi prepričanje, da je naša največja obramba — moč v človeku z visoko moralno in s privrženostjo idealom samoupravne socialistične družbe in neuvrščene Jugoslavije.

Vidni rezultati so bili doseženi tudi pri usposabljanju mladincev prostovoljcev in kmečke mladine. Tudi v prihodnje bo treba posebno skrb posvetiti krepitvi družbene samozastite in uveljavljanju človeka kot temeljnega subjekta obrambe in zaščite. Ena od glavnih nalog za prihodnje leto pa vsekakor ostane, da se poveča sodelovanje oboroženih sil s komunisti v vseh TOZD v občini,« je zaključil tov. Lenarčič.

Prisotne je pozdravil tudi tov. Kavčič, direktor Kartonaže Rakek. Seznanil jih je z rezultati gospodarjenja in z dosežki na področju SLO v sami TOZD ter jih povabil, da si ogledajo neposredno proizvodnjo.

Govornikoma se je zahvalil tov. Krek, komandant teritorialne obrambe; poudaril je tudi da so pripadniki oboroženih sil odločno pripravljeni v okviru si-

stema SLO in DS uspešno opraviti vse naloge pri obrambi neodvisnosti, ki jim jih je zaupala naša družba.

Osrednja slovesnost je bila akademija v domu kulture na Rakeku, ki jo je organizirala KK SZDL Rakek. Slavnostni govornik je bil tov. Drago Frlan, sekretar OK ZK Cerknica.

Priznanje republiškega sekretarja za ljudsko obrambo sta prejela tov. Iva Štrukelj in strelška družina Brest, pohvalo TO Slovenije pa rez. kapetan Janez Kocjančič. Poleg tega je za izredne uspehe pri izpolnjevanju nalog pri TO dobilo pohvale in priznanja še 15 pripadnikov TO DO TOZD Jelka Begunje in KK SZDL Rakek.

Posebna zahvala za organizacijo akademije gre kulturnim delavcem Rakeka. Slavnostno akademijo so vsi prisotni zaključili s pesmijo: »DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO, DA SA TVOGA PUTA NE SKRENEMO!«.

Sergej Turk

Kegljaške novice

ŠESTNAJSTIČ GROMOV MEMORIAL

Kegljaški klub BREST bo med novoletnimi prazniki — 2. in 3. januarja, organiziral že šestnajsti GROMOV MEMORIAL.

Na tekmovanju bo sodelovalo več kot 60 najboljših kegljačev iz vse Slovenije.

Vse ljubitelje kegljanja vabimo na ogled teh zanimivih bojev! Tekmovanje bo torej v ponedeljek in torek od 10. do 19. ure.

PO ŠTIRIH NASTOPIH DRUGI

Na Brestovem kegljišču je bilo odigrano 4. kolo prvega dela slovenskega ekipnega prvenstva.

Rezultati na Brestovem kegljišču:

1. SLOVENIJACESTE	5.436
Ljubljana	5.331
2. BREST	5.306
3. HIDRO Medvode	5.296
4. NOVA GORICA	5.261
5. TEKSTINA Ajdovščina	5.261

Brestovi kegljači so nakegljali: URBAS 880, VELIŠČEK 890, MULEC 888, PREŠEREN 887, GORNIK 882, ZALOŽNIK 905.

Vrstni red po 4. kolu

1. SLOVENIJACESTE	5 neg. točk
2. BREST	13 neg. točk
3. HIDRO	13 neg. točk

PRAVNIK ODGOVARJA

Vprašanje:

V letu 1982 sem izpolnila dvajset let delovne dobe v naši delovni organizaciji. Po določilih samoupravnega splošnega akta, ki je urejal področje jubilejnih nagrad, bi bila upravičena do ustrezne nagrade za dvajset let delovne dobe na Brestu. Istočasno sem izpolnila tudi trideset let skupne delovne dobe in sem zaradi sprememb samoupravnega splošnega akta, ki ureja področje jubilejnih nagrad dobila nagrado za trideset let delovne dobe, ker se po spremembah samoupravnega sporazuma za nagrade ob delovnih jubilejih upošteva vsa delovna doba in ne samo tista, ki jo delavec doseže na Brestu. Ali sem upravičena tudi do nagrade za dvajset let delovne dobe, zlasti, ker sem jo dosegla z delom na Brestu?

Odgovor:

Spremembe samoupravnega splošnega akta, ki ureja področje

je jubilejnih nagrad, so prinesle novost v tem, da se pri upravičenosti do jubilejnih nagrad upošteva vsa delovna doba in ne samo delovna doba, ki jo delavec doseže na Brestu. Tako se od teh sprememb dalje pri upravičenosti do ustrezne jubilejne nagrade upošteva vsa delovna doba in dobi delavec nagrado za tak jubilej, kakršnega je dosegel po sprejetih spremembah.

Menim pa, da delavec zaradi takih sprememb samoupravnega splošnega akta ne more istočasno dobiti nagrade za dva jubileja, saj se od sprejetih sprememb dalje upošteva taka delovna doba, kakršno opredeljuje določila veljavnega samoupravnega splošnega akta. Torej je delavec, ki izpolni istočasno dvajset let delovne dobe na Brestu in trideset let skupne delovne dobe, upravičen do nagrade za trideset let delovne dobe, kakor določa tudi veljavni samoupravni splošni akt.

A. Perčič

Cerknica prepričljivo vodi

V JESENSKEM DELU OBČINSKE NOGOMETNE LIGE SO SE MOŠTVA RAZVRSTILA TAKOLE:

1. Cerknica	5	4	1	0	24:14	9
2. Sovica	5	2	2	1	21:16	6
3. Rakek	5	2	1	2	13:13	5
4. Vet. Cerknica	5	1	2	2	13:18	4
5. Vet. Rakek	5	1	2	2	9:14	4
6. Slivnica	5	1	0	4	13:19	2

Cerknica ima zelo mlado moštvo, ki igra dokaj hiter in lep nogomet. Zlasti pa je letos z dobro igro presenetila Sovica. Rakek je nekoliko razočaral, kar je sicer razumljivo, saj ob sobotah nastopa v vrhniški, ob nedeljah pa v cerkniški ligi. Veterani iz Rakeka in Cerknice igrajo približno na enaki ravni kot prejšnja leta. Razočaralo pa je moštvo Slivnice, ki je bilo prejšnja leta nekje na sredini lestvice, letos pa je na njenem repu.

Graja velja moštvo iz Starrega trga in Nove vasi. Slednje je odstopilo tik pred začetkom prvenstva, kar nedvomno ni v redu, saj bi bloški predel imel lahko dve moštvi (Nova vas in Bloke).

Se slabše pa je z Loško dolino, saj vemo, da imajo v Starrem trgu najlepši športni objekt na prostem v občini, zdaj pa v glavnem sameva. Igralcev jim ne manjka, manjka pa jim resnosti in zavzetosti, da bi nastopali v občinski ligi. Res škoda, da nimajo niti enega moštva (letos so bili zaradi neresnosti po tretjem kolu izključeni), čeprav bi jih lahko prijavi več.

Obema so lahko za zgled igralci Slivnice iz male Podslivnice, ki je eno najbolj resnih in discipliniranih moštev v ligi, čeprav ga sestavljajo fantje iz več vasi. Pohvaliti velja tudi sodnike, ki so bili resni in pravični pri sojenju.

S. Doles

Filmi v januarju

1. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški film ZMAJ V SAN FRANCISCO.
1. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški fantastični film ČLOVEK PUMA.
1. ob 16. uri in ob 19.30 — italijanska kriminalka DAN KOBRE.
1. ob 6. 1. ob 19.30 — nemška erotična komedija NEPREMAGLJIVI OSKAR.
1. ob 16. uri in 8. 1. ob 19.30 — italijanski western CHIPOLA KOLT.
1. in 9. 1. ob 19.30 — japonski pustolovski film SKRIVNOST GROBNICE HINORARA.
1. ob 19.30 — ameriška komedija TOPLI OBROK.
1. ob 19.30 in 15. 1. ob 16. uri — hongkonški karate film PETELINOV UDAREC.
1. in 16. 1. ob 19.30 — ameriški western VENERIN VRT.
1. ob 19.30 — ameriška komedija KAKO SE REŠITI SVOJEGA ŠEFA.
1. ob 19.30 in 22. 1. ob 16. uri — ameriški pustolovski film MANAOS — BEG IZ PEKLA PRAGOZDA.
1. in 23. 1. ob 19.30 — italijanski erotični film LJUBKE SORODNICE.
1. ob 19.30 — nemška drama GOSPOD BOCKERER.
1. ob 19.30 in 29. 1. ob 16. uri — hongkonški karate film KAČA V ORLOVSKI SENCII.
1. in 30. 1. ob 19.30 — italijanski pustolovski film APOKALIPSA JUTRI.